

Απόφαση ΕΠΑ 63/2018

Αρ. Φακέλου 11.17.015.12

**ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ 2008 ΕΩΣ 2014
(Νόμος Αρ. 13(Ι)/2008)**

Καταγγελία του κ. Π. Προκοπίου εναντίον του Κοινοτικού Συμβουλίου Πύργου

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα Λουκία Χριστοδούλου	Πρόεδρος
κ. Ανδρέας Καρύδης	Μέλος
κ. Παναγιώτης Ουστάς	Μέλος
κ. Άριστος Αριστείδου Παλούζας	Μέλος
κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 30/11/2018

ΑΠΟΦΑΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της υπό τον ως άνω αριθμό και τίτλο υπόθεσης αποτέλεσε η καταγγελία του κ. Π. Προκοπίου (εφεξής ο «κ. Προκοπίου») εναντίον του Κοινοτικού Συμβουλίου Πύργου Λεμεσού (εφεξής το «ΚΣΠ») ημερομηνίας 26/10/2015, που παρελήφθη με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο από την Επιτροπή στις 27/10/2015, αναφορικά με υπερχρεώσεις στην κατανάλωση πόσιμου νερού κατά παράβαση των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014 (εφεξής ο «Νόμος»). Στις 25/11/2015, ο κ. Προκοπίου απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα προσθέτοντας νέα στοιχεία επί της καταγγελίας.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή, υπό προηγούμενη σύνθεσή της, κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 27/11/2015, αποφάσισε ομόφωνα ότι οι υποβληθείσες πληροφορίες της καταγγελίας ήταν ικανοποιητικές και

ενεργώντας στη βάση των διατάξεων του άρθρου 35, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα για πιθανολογούμενες παραβάσεις του άρθρου 6(1) του Νόμου.

Η Επιτροπή, υπό νέα σύνθεση, σε συνεδρία ημερομηνίας 20/4/2016, αφού εξέτασε την εν λόγω υπόθεση υπό το φως της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου, ημερομηνίας 29/1/2016, στην Προσφυγή με αρ. 5651/2013 (Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου κ.ά. και 1. Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού και 2. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού) με την οποία κρίθηκε ότι η συγκρότηση της Επιτροπής ήταν κακή λόγω της συμμετοχής σε αυτήν του κ. Χρίστου Τσίγκη, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ, καθότι τούτο παραβίαζε την αρχή της διάκρισης των εξουσιών, ομόφωνα αποφάσισε όπως ανακαλέσει όλες τις αποφάσεις που έλαβε, έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Χρίστο Τσίγκη, και όπως εξετάσει εξ' υπαρχής την υπόθεση, δεδομένου ότι η ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης εξαφανίζει εξ' υπαρχής την πράξη (ex tunc), ανατρέχει στο χρόνο της έκδοσής της και αποκαθιστά τη νομική κατάσταση που υπήρχε πριν από την έκδοση της ανακαλούμενης πράξης (Ε. Σπηλιωτόπουλου «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου» 12^η έκδ., Τόμος 1, σελ. 198).

Η Επιτροπή, κατά την εν λόγω συνεδρία, καθοδηγούμενη από τη σχετική νομολογία, τις γενικές αρχές δικαίου, καθώς και τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο, Ν. 158(I)/1999, σημείωσε ότι αποτελεί θεμελιώδη αρχή του διοικητικού δικαίου ότι η διοίκηση κατά την επανεξέταση μιας υπόθεσης, κατόπιν ακύρωσης ή/και ανάκλησης μιας πράξης, ανατρέχει στο νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά την έκδοση της πράξης. (άρθρο 58 του Ν. 158(I)/1999)

Επίσης, η Επιτροπή κατά την προαναφερόμενη συνεδρία της έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να κάνει χρήση του εντός του διοικητικού φακέλου της καταγγελίας υλικού που συλλέχθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα και δεν αποτελούσε υποκειμενικό στοιχείο κρίσης, αλλά καθαρά αντικειμενικό στοιχείο, το οποίο και δύνατο να χρησιμοποιηθεί και αξιολογηθεί κατά την επανεξέταση της υπόθεσης.

Η Επιτροπή, αφού εξέτασε την καταγγελία ημερομηνίας 26/10/2015 εναντίον του ΚΣΠ, αποφάσισε ομόφωνα, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 35 του Νόμου, να την αποδεχθεί και έδωσε οδηγίες προς την Υπηρεσία να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται σε αυτήν.

Στις 3/6/2016, η Υπηρεσία ενημέρωσε τα εμπλεκόμενα μέρη αναφορικά με την πιο πάνω απόφαση της Επιτροπής, ως οι οδηγίες της.

Η Επιτροπή, υπό νέα σύνθεσή της, σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στις 12/6/2017 εξέτασε την υπόθεση υπό το φως της απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016, με την οποία ανατράπηκε η απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου ημερομηνίας 29/1/2016 στην Προσφυγή με αρ.5651/2013 (Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου κ.α. και 1. Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού και 2. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Επιτροπής

Προστασίας του Ανταγωνισμού), όπου κρίθηκε ότι η συγκρότηση της Επιτροπής ήταν κακή λόγω της συμμετοχής σε αυτήν του κ. Χρίστου Τσίγκη. Η Επιτροπή, στην υπό αναφορά συνεδρία της, αποφάσισε την ανάκληση της ανακλητικής απόφασης της ημερομηνίας 20/4/2016, προς ενεργό συμμόρφωση με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016. Ως εκ τούτου, σύμφωνα και με τη σχετική νομολογία, με την απόφαση της Επιτροπής αναβίωσαν όλες οι ληφθείσες αποφάσεις που προηγούνται της ανακληθείσας, ήτοι οι αποφάσεις της Επιτροπής που είχαν ληφθεί με τη συμμετοχή του κ. Τσίγκη.

Το Μέλος της Επιτροπής κ. Παναγιώτης Ουστάς, ως ο διορισμός του από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5/9/2016, αφού ενημερώθηκε πλήρως σχετικά με όλες τις αποφάσεις που λήφθηκαν στο πλαίσιο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης και οι οποίες προηγήθηκαν της εν λόγω ανακληθείσας απόφασης και έλαβε γνώση όλων των σχετικών με αυτές στοιχείων, τα οποία είναι αναγκαία για το χειρισμό της υπόθεσης, τη διαμόρφωση γνώμης και άποψης επί αυτής και τη λήψη αποφάσεων, συμφώνησε με τις αποφάσεις της Επιτροπής που λήφθηκαν έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Τσίγκη και υιοθέτησε αυτές.

Στις 6/7/2017, τα εμπλεκόμενα μέρη ενημερώθηκαν αναφορικά με την πιο πάνω απόφαση της Επιτροπής, ως οι οδηγίες της.

Μετά τη διεξαγωγή της προκαταρκτικής έρευνας της υπόθεσης, η Υπηρεσία κατέθεσε στην Επιτροπή σημείωμα ημερομηνίας 9/3/2018.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της, ημερομηνίας 10/7/2018, υπό τη νέα σύνθεσή της, σύμφωνα με το διορισμό της από το Υπουργικό Συμβούλιο, ως οι αποφάσεις του ημερομηνίας 24/4/2018 και 21/5/2018, συνήλθε για να εξετάσει το χειρισμό της υπόθεσης. Τα νέα μέλη της Επιτροπής, κ.κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης και Άριστος Αριστείδου Παλούζας, δήλωσαν ότι είναι πλήρως ενημερωμένοι σχετικά με όλες τις αποφάσεις που λήφθηκαν στο πλαίσιο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης και πως συμφωνούν με όλες τις αποφάσεις της Επιτροπής που λήφθηκαν έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Χρήστο Τσίγκη και τον κ. Παναγιώτη Ουστά και υιοθετούν αυτές, συμπεριλαμβανομένης και της απόφασης της Επιτροπής ημερομηνίας 27/11/2015 με την οποία αποφασίσθηκε η διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις του άρθρου 6(1) του Νόμου, που περιέχονται στην καταγγελία.

Η Επιτροπή, κατά τη ρηθείσα συνεδρία της ημερομηνίας 10/7/2018, αφού μελέτησε το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και ενημερώθηκε πλήρως από τα στοιχεία και δεδομένα, τα οποία υπήρχαν σε αυτόν κατά τον ουσιώδη χρόνο και υπό το φως του σημειώματος της Υπηρεσίας με ημερομηνία 9/3/2018, ομόφωνα κατέληξε σε προκαταρκτική θέση αναφορικά με τις κατ' ισχυρισμό παραβάσεις του καταγγέλλοντα.

Συνακόλουθα, η Επιτροπή, στις 6/8/2018 γνωστοποίησε στον καταγγέλλοντα την προκαταρκτική αυτή θέση της, δίδοντάς του τη δυνατότητα να θέσει εγγράφως τις τυχόν απόψεις και θέσεις του επ'

αυτής, εντός είκοσι μίας (21) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της. Ο καταγγέλλων δεν προσκόμισε οποιαδήποτε γραπτή θέση εντός της ταχθείσας προθεσμίας ούτε και μέχρι σήμερα.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30/11/2018, στην κατ' ιδίαν συζήτηση της υπόθεσης, αφού μελέτησε ενδελεχώς όλα τα ενώπιον της στοιχεία, που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και το σημείωμα της Υπηρεσίας ημερομηνίας 9/3/2018, ομόφωνα έλαβε την απόφασή της ως ακολούθως:

3. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

3.1 Π. Προκοπίου (Καταγγέλλων)

Ο κ. Π. Προκοπίου είναι φυσικό πρόσωπο και καταναλωτής νερού στο ΚΣΠ. Η συνεργασία του με το ΚΣΠ ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2011, όταν μετακόμισε στην Κοινότητα Πύργου, καθότι τον Δεκέμβριο 2010 αγόρασε οικία στην εν λόγω Κοινότητα.

3.2 Κοινοτικό Συμβούλιο Πύργου Λεμεσού (Καταγγελλόμενος)

Το ΚΣΠ Λεμεσού ιδρύθηκε στις 9/7/1999 με τη ψήφιση του περί Κοινοτήτων Νόμου αρ. 86(Ι)/1999. Λειτουργούσε από το 1985 ως Κοινοτικό Συμβούλιο Βελτιώσεως. Οι αρμοδιότητες και οι δραστηριότητες του ΚΣΠ προκύπτουν από τον εν λόγω Νόμο, καθώς και από τους Κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 116 αυτού, ημερομηνίας 29/11/2002.

Το ΚΣΠ προμηθεύεται το πόσιμο νερό από τρεις δικές του διατρήσεις με αριθμούς του Τμήματος Υδάτων VI/1992, VI/2009 και VI/2007, καθώς και από την κυβερνητική γεώτρηση 43/2009, την οποία το ΚΣΠ ενοικιάζει από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης έναντι του ποσού των €200 ετησίως.

4. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Στην καταγγελία, ο κ. Προκοπίου ισχυρίζεται, αναφορικά με τις υπηρεσίες του ΚΣΠ, ότι: *«είναι ουσιαστικά μονόδρομος η επιλογή του φορέα ύδρευσης για τον καταναλωτή»*, κάνοντας αναφορά σε λογαριασμό τιμολόγησης νερού για την τετραμηνία Απριλίου-Ιουλίου 2015, που παρέλαβε περί τα μέσα Σεπτεμβρίου 2015, με κατανάλωση 381 τόνων νερού. Όπως αναφέρεται στην καταγγελία: *«η αύξηση από την 1^η ταρίφα μέχρι και την τελευταία είναι 700%. Δεν είναι απλά αποτρεπτική είναι αύξηση τιμωρίας και εδώ επισημαίνω ότι κατανάλωση δεν συνεπάγεται πάντοτε σπατάλη. Θα μπορούσε κάλλιστα ένας καταναλωτής να διατηρεί στην αυλή, γρασίδι, πισίνα, δέντρα φρούτων και άλλα καλλωπιστικά φυτά, τα οποία έχουν ανάγκη από άρδευση λόγω της μακριάς περιόδου καλοκαιριού.»*

Σύμφωνα με την καταγγελία, ο κ. Προκοπίου απευθύνθηκε με σχετική γραπτή διαμαρτυρία προς το ΚΣΠ από το οποίο έλαβε ως απάντηση ότι η τιμολόγηση είναι απόφαση ψηφισμένη από το Συμβούλιο και καταχωρημένη στο καταστατικό.

Επ' αυτού, ο κος. Προκοπίου διερωτάται στην καταγγελία του: *«Αν το οποιοδήποτε συμβούλιο έχει την εξουσία να χρεώνει τις όποιες τιμές αποφασίζει σε αγαθά όπως το νερό? τη στιγμή που είναι*

ουσιαστικά μονόδρομος η επιλογή του φορέα ύδρευσης για τον καταναλωτή και στη συγκεκριμένη περίπτωση το ΚΣΠ και αν οι αυξήσεις στις διάφορες διατιμήσεις έπρεπε να συνάδουν με την λογική που θα ακολουθείτο αν υπήρχε ανταγωνισμός στη παροχή νερού? είτε το κόστος που θα επιβαρυνθεί ο φορέας με την επιπλέον παροχή νερού ακόμα και με το κόστος εξόρυξης του κτλ.».

Τέλος, στην καταγγελία του ο κ. Προκοπίου ισχυρίζεται ότι η διαδικασία τιμολόγησης που ακολουθείται από το ΚΣΠ δεν είναι αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης φόρμουλας υπολογισμού: «*αλλά είναι απλά μια απόφαση για τιμή, τύπου τιμωρίας*».

Σε ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερομηνίας 25/11/2015, που απέστειλε ο κ. Προκοπίου προς την Επιτροπή σε συνέχεια της καταγγελίας του, αναφέρει ότι η πολιτική καταγραφής της κατανάλωσης νερού κάθε τέσσερις μήνες καθιστά τον καταναλωτή «*εγκλωβισμένο στο μονοπωλιακό σύστημα που εφαρμόζει η εκάστοτε κοινότητα/οργανισμός*», καθώς οι τόνοι κάθε μήνα προστίθενται με αποτέλεσμα να αλλάζει η ταρίφα χρέωσης. Για αυτό το λόγο αναφέρει ότι θα μπορούσε κάλλιστα το ΚΣΠ να καταγράφει κάθε δύο μήνες την κατανάλωση, όπως η Αρχή Ηλεκτρισμού, οπότε θα διαχειρίζονταν «*σαφώς μικρότερες καταναλώσεις και πιο προσιτές τιμές για τους πολίτες*».

5. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ/ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Στο πλαίσιο της εξέτασης της καταγγελίας, η Επιτροπή διεξήλθε με προσοχή το υλικό, τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν κατά τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα και βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και, από τις δηλώσεις και τα στοιχεία που απεστάλησαν από τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης, κατά την προκαταρκτική έρευνα μέσω σχετικών ερωτηματολογίων της, η Επιτροπή παραθέτει κατωτέρω τα σημαντικότερα στοιχεία που λήφθηκαν ξεχωριστά από τα εμπλεκόμενα μέρη, όπως επίσης και τις σχετικές νομοθεσίες που αφορούν την καταγγελία.

5.1 Στοιχεία που υπέβαλε κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής έρευνας το ΚΣΠ

Από τις δηλώσεις και τα στοιχεία που απεστάλησαν από το ΚΣΠ, στις 13/7/2016, 24/11/2016, 31/1/2017 και 9/3/2017, σε αντίστοιχα ερωτηματολόγια, η Επιτροπή υπογραμμίζει τα πιο κάτω:-

- Το ΚΣΠ στις απαντήσεις του δεν αποδέχεται τον ισχυρισμό του κ. Προκοπίου ότι δεν υπάρχει τιμολογιακή πολιτική και θεωρεί τον ισχυρισμό ότι η απόφαση για την τιμή, είναι απόφαση «*τύπου τιμωρίας*», ανυπόστατο. Επίσης, ισχυρίζεται ότι το ύψος του λογαριασμού, για τον οποίο διαμαρτυρήθηκε ο κ. Προκοπίου, «*είναι προϊόν μεγάλης υπερκατανάλωσης*», ήτοι 304 κυβικά μέτρα. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι αυτή την ένδειξη παρουσίαζε ο σχετικός μετρητής του, ο οποίος δεν παρουσίαζε οποιοδήποτε πρόβλημα και η τιμολόγηση έγινε βάσει των υφιστάμενων τελών.
- Αναφορικά με τον ισχυρισμό του κ. Προκοπίου ότι «*είναι ουσιαστικά μονόδρομος η επιλογή του φορέα ύδρευσης για τον καταναλωτή*», το ΚΣΠ υποστηρίζει ότι εάν ο καταναλωτής εξασφαλίσει

όλες τις απαιτούμενες άδειες ίσως να μπορεί να εξασφαλίσει νερό, εάν είναι πρακτικά δυνατό, από άλλες πηγές.

- Επίσης, το ΚΣΠ στις απαντήσεις του που λήφθηκαν στις 24/11/2016 έκανε αναφορές στα κόστη και τα έσοδα της υδατοπρομήθειας του ΚΣΠ και σημείωσε, μεταξύ άλλων, ότι οι αλλαγές στην τιμολόγηση των λογαριασμών νερού, έγιναν από το ΚΣΠ το 2012, κατόπιν υπόδειξης του Γενικού Ελεγκτή, προς το σκοπό κάλυψης των εξόδων Υδατοπρομήθειας.

5.2 Πραγματικά Γεγονότα

Όπως προκύπτει, μέσα από το διοικητικό φάκελο η συνεργασία του κ. Προκοπίου με το ΚΣΠ ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2011, όταν μετακόμισε στην κοινότητα Πύργου, λόγω αγοράς οικίας τον Δεκέμβριο 2010. Στα μέσα Σεπτεμβρίου 2015, ο κ. Προκοπίου παρέλαβε λογαριασμό τιμολόγησης νερού για την τετραμηνία Απριλίου-Ιουλίου 2015, ο οποίος ανερχόταν στο ποσό των €787,50 και αναφερόταν σε κατανάλωση 304 κυβικών μέτρων.¹ Ο κ. Προκοπίου αναφέρει στην καταγγελία του ότι διαμαρτυρήθηκε για το ύψος του λογαριασμού τόσο προφορικά όσο και γραπτώς.

Σημειώνεται ότι το ΚΣΠ εξέδωσε ανακοίνωση στις 5/10/2008, σύμφωνα με την οποία καθόρισε - αναθεώρησε τα τέλη του νερού, που θα είχαν ισχύ από 1/12/2008, ως ακολούθως:

(i) « Πάγιο	€11,11 ανά τετραμηνία.
(ii) Από 0-40 τόνους	€0,25 ανά τόνο.
(iii) Από 41-80 τόνους	€0,32 ανά τόνο
(iv) Από 81-120 τόνους	€0,48 ανά τόνο.
(v) Από 121-140 τόνους	€1,20 ανά τόνο.
(vi) Από 141-160 τόνους	€2.00 ανά τόνο.
(vii) Από 161 και άνω	€4,00 ανά τόνο.».

Στη συνέχεια, το ΚΣΠ, στη συνεδρία του με αριθμό 9/2008, που πραγματοποιήθηκε στις 30/10/2008, αποφάσισε να καθορίσει - αναθεωρήσει τα τέλη του νερού που θα είχαν ισχύ από 1/12/2008, και να ειδοποιήσει όλους τους καταναλωτές για την εν λόγω αναθεώρηση.

Η Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, με επιστολή, ημερομηνίας 9/1/2009, ενημέρωσε το ΚΣΠ ότι, τα πρακτικά της συνεδρίασης 9/2008 είχαν εγκριθεί, επομένως και τα τέλη του νερού.

¹ Στον λογαριασμό καταγράφεται η ένδειξη του μετρητή για τη συγκεκριμένη περίοδο που είναι 381κ.μ. και η προηγούμενη ένδειξη 77 κ. μ.. Η κατανάλωση της περιόδου αντιστοιχεί με 381-77=304 κυβικά μέτρα.

Στις 5/7/2012, το ΚΣΠ, σε συνεδρία του με αριθμό 11/2012,² αποφάσισε να καθορίσει - αναθεωρήσει εκ νέου τα τέλη κατανάλωσης νερού και να ενημερώσει γραπτώς όλους τους καταναλωτές για την πιο πάνω αναθεώρηση των τελών. Τα νέα τέλη είχαν ως ακολούθως:

- (i) «Πάγιο €12 ανά τετραμηνία.
- (ii) Από 0-40 τόνους €0,50 ανά τόνο
- (iii) Από 41-80 τόνους €0,60 ανά τόνο
- (iv) Από 81-120 τόνους €0,70 ανά τόνο
- (v) Από 121-140 τόνους €1,50 ανά τόνο.
- (vi) Από 141-160 τόνους €3,00 ανά τόνο.
- (vii) Από 161 και άνω €4,00 ανά τόνο.».

Σημειώνεται ότι σε ερωτηματολόγιο, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, στο οποίο ζητήθηκε από το ΚΣΠ να σταλούν οι υπολογισμοί του για τις χρεώσεις για κάθε κλίμακα κατανάλωσης νερού, το ΚΣΠ ανέφερε, ότι η συζήτηση για αναθεώρηση των τελών του νερού πραγματοποιήθηκε κατ' υπόδειξη του Γενικού Ελεγκτή για κάλυψη των εξόδων της Υδατοπρομήθειας και κατά τη συνεδρία του, δόθηκαν στα Μέλη τα τέλη της Υδατοπρομήθειας γειτονικών Συμβουλίων που έχουν ιδιόκτητες γεωτρήσεις ως βοήθεια. Το ΚΣΠ πρόσθεσε ότι: «Μερικά Μέλη έθεσαν θέμα όπως εισηγηθούν στον Έπαρχο όπως το Συμβούλιο να κάνει έκπτωση 10% στους Πολύτεκνους.

Αλλα Μέλη εισηγήθηκαν όπως εξαιρεθούν οι πολύτεκνοι οι συνταξιούχοι και όσοι παίρνουν βοηθήματα.

Τα Μέλη του Συμβουλίου λαμβάνοντας υπόψη στις πιο πάνω θέσεις και ότι μια πολύτεκνη οικογένεια χρειάζεται περίπου 1 τόνο ημερησίως (βάση μελέτης του Τμήματος Υδάτων), έγιναν διάφοροι υπολογισμοί των εξόδων της υδατοπρομήθειας βάση και της έκθεσης του Ελεγκτή.».

Τέλος, το ΚΣΠ τονίζει το πρόβλημα που αντιμετωπίζει λόγω του γεγονότος ότι στέρευε μία γεώτρηση και για να καλύψει τις ανάγκες της Κοινότητας έχουν συνδεθεί με την αφαλάτωση του Βασιλικού.

Αναφέρεται τέλος ότι, το κόστος του νερού πέραν των 120 τόνων είναι ψηλό για να εμποδίζεται η υπερκατανάλωση.

Στις 10/7/2012, το ΚΣΠ εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία γνωστοποιούσε τα νέα τέλη, που θα είχαν ισχύ από 1/8/2012. Η Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού με επιστολή της, ημερομηνίας 3/9/2012,

² Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η ανακοίνωση του ΚΣΠ για τα νέα τέλη προηγήθηκε της συνεδρίασης, δηλαδή το ΚΣΠ εξέδωσε ανακοίνωση στις 5/10/2008, ενώ η συνεδρία πραγματοποιήθηκε στις 30/10/2008.

ενημέρωσε το ΚΣΠ ότι τα πρακτικά της συνεδρίασης 11/2012 είχαν εγκριθεί, επομένως και τα νέα τέλη του νερού.

Στις 19/6/2015, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (εφεξής το «ΤΑΥ») χορήγησε στο ΚΣΠ άδεια υδροληψίας από την κυβερνητική γεώτρηση στην τοποθεσία της κοινότητας/του δήμου Σανίδα, σύμφωνα με την οποία η συνολική ποσότητα νερού που θα αντλείται δεν θα υπερβαίνει τα δεκαέξι χιλιάδες κυβικά μέτρα (16,000 m³) το χρόνο. Επί τούτου, καταβλήθηκε τέλος 100 ευρώ.

Στις 24/10/2015, ο κ. Προκοπίου απέστειλε επιστολή προς το ΚΣΠ, εκφράζοντας τη δυσαρέσκειά του για τον εν λόγω λογαριασμό. Αναλυτικά, αναφέρει ότι από την πρώτη μέρα που παρέλαβε τον εν λόγω λογαριασμό εξέφρασε τη δυσφορία του και τότε ενημερώθηκε από το ΚΣΠ ότι από την 1/4/2015 γίνονταν αλλαγές μετρητών, καθότι πάρθηκε απόφαση να αλλαχθούν όλοι οι μετρητές νερού στα υποστατικά μετά από ενδείξεις ότι οι παλαιοί μετρητές δεν κατέγραφαν σωστά την κατανάλωση νερού. Επίσης, αναφέρει ότι το ΚΣΠ δεν τον ενημέρωσε για την πρόθεση να αλλαχθεί ο μετρητής στο υποστατικό του, ούτως ώστε να επιβεβαιώσει τη μηδενική ένδειξη κατά την τοποθέτηση. Προσθέτει ότι για να επαληθευτεί η ακρίβεια του καινούριου μετρητή, τοποθετήθηκε δεύτερος παράλληλος μετρητής, ο οποίος κατά τις τρεις εβδομάδες καταγραφής, κατέγραψε ακριβώς την ίδια ποσότητα με τον πρώτο που αυτό δείχνει ότι η κατανάλωση κατά τη θερινή περίοδο είναι 1 τόνος την ημέρα και επομένως, η δικαιολογία του ΚΣΠ ότι ο προηγούμενος μετρητής δεν κατέγραφε σωστά δεν ευσταθεί. Συνοψίζει ότι οι ποσότητες νερού που καταναλώνει «τα τελευταία πέντε χρόνια είναι σταθερές συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες τετραμηνίες του κάθε έτους» και έτσι δεν αποδέχεται ότι η διαφορά των «261 επιπλέον τόνων» καταναλώθηκε στο υποστατικό του. Τέλος, επισημαίνει ότι δεν ενημερώθηκε ποτέ για τις χρεώσεις νερού, θεωρεί απαράδεκτη τη χρέωση «με αύξηση 700% από την αρχική ταρίφα στην τελική» και καλεί το ΚΣΠ για συνάντηση προς εξεύρεση λύσης.

Στις 30/10/2015, το ΚΣΠ απέστειλε επιστολή στον κ. Προκοπίου με θέμα: «Λογαριασμός τιμολόγησης νερού 2^{ης} περιόδου από 31/03/2015 – 31/07/2015» που αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Ο μετρητής σας έχει αντικατασταθεί στις 28/02/2015 από δύο τεχνικούς του Κοινοτικού Συμβουλίου λόγω βλάβης και τοποθετήθηκε καινούργιος.

Στις 31/03/2015 έγινε η καταγραφή νερού για την 1^η τετραμηνία και ο υδρομετρητής σας είχε ένδειξη 77 τόνους.

Στις 31/07/2015 έγινε η καταγραφή νερού για την 2^η τετραμηνία με ένδειξη του υδρομετρητή σας 381 τόνους.

Μετά από προφορική σας ένσταση για την τελευταία κατανάλωση τοποθετήθηκε από τους τεχνικούς του Συμβουλίου στην παρουσία σας δεύτερος υδρομετρητής για την επιβεβαίωση της ορθότητας της μέτρησης.

Ο δεύτερος υδρομετρητής τοποθετήθηκε στις 09/09/2015 με ένδειξη 00 και ο πρώτος υδρομετρητή είχε 510 τόνους και κατά την τελική καταμέτρηση που ήταν στην παρουσία σας η ένδειξη του πρώτου υδρομετρητή ήταν 547 τόνους και ο δεύτερος υδρομετρητής 37 τόνους.

Και έτσι διαπιστώθηκε ότι ο υδρομετρητής δεν κατάγραφε οποιοδήποτε λάθος και αφαιρέθηκε στην παρουσία σας ο υδρομετρητής που τοποθετήθηκε για έλεγχο.».

Ο κ. Προκοπίου, στην απαντητική επιστολή του προς το ΚΣΠ, με ημερομηνία 11/11/2015, η οποία στάλθηκε με τηλεομοιότυπο στις 13/11/2015, αναφέρει ότι το ΚΣΠ αποφεύγει να απαντήσει στους λόγους της αντίδρασής του. Συγκεκριμένα αναφέρει:

«Κρίνατε σκόπιμο να αναφέρετε απλά τις ενέργειές σας ημερολογιακά και με επικεφαλίδες και όχι τις λεπτομέρειες τους με τις αδικαιολόγητες εκ μέρους σας πρακτικές, όπως ενημέρωση μου για αλλαγή υδρομετρητή και άλλα.

Επιπλέον είναι καταδικαστέο να γίνετε καταμέτρηση του νερού κάθε τέσσερις μήνες ώστε οι τόνοι κατανάλωσης να προστίθεντο και αυτόματα ο καταναλωτής να αλλάζει κλίμακα χρέωσης όπου οι ταρίφες είναι δείκτες τιμωρίας. Αν αυτό συνέβαινε σε περιβάλλον ανταγωνιστικό ο οργανισμός σας θα είχε κλείσει αλλά δυστυχώς επειδή δεν υπάρχει ανταγωνισμός εκμεταλλεύεστε την ύπαρξη μονοπωλιακού καθεστώτος με κάθε δυνατό τρόπο.».

Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης με επιστολή, ημερομηνίας 15/6/2016, απάντησε στο ΚΣΠ ότι η αίτησή του για ανανέωση της Άδειας Χρήσης Κυβερνητικής Γεώτρησης με αρ. 2009/043 είχε εγκριθεί και έπρεπε να καταβληθεί το ποσό των 200 Ευρώ. Επίσης, το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης ενημέρωνε ότι η άδεια θα έχει ισχύ ένα χρόνο. Σημειώνεται ότι, η εν λόγω επιστολή κοινοποιήθηκε και στο ΤΑΥ.

5.3 Νομοθετικό πλαίσιο

Η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο όπως παραθέσει το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας:

5.3.1 Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1999 (Ν. 86(Ι)/1999)

Το άρθρο 82(α) του Νόμου 86(Ι)/1999 προβλέπει ότι, το Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να εκτελεί, μέσα στα όρια της κοινότητας και στο μέτρο των οικονομικών του δυνατοτήτων, το ακόλουθο καθήκον:

«Να παρέχει ή να φροντίζει για την παροχή κατάλληλης και επαρκούς υδατοπρομήθειας για οικιακούς σκοπούς, να διατηρεί ή να φροντίζει για τη διατήρηση καθαρών και σε καλή κατάσταση όλων των κρηνών, των οχετών και των υδραγωγών, καθώς και να τα προστατεύει από μόλυνση, να προνοεί για την κατασκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία συστημάτων υδρεύσεως της κοινότητας και να απαγορεύει ή να ρυθμίζει την προμήθεια ή τη χρήση οποιοδήποτε ύδατος για οικιακούς σκοπούς:

Νοείται ότι, τηρουμένης της υποχρέωσης επιθεώρησης του Συμβουλίου για προστασία του ύδατος από μόλυνση, καμιά από τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στην παράγραφο αυτή δεν παρεμποδίζει τον κύριο ύδατος που βρίσκεται στην κοινότητα από το να το χρησιμοποιεί για δικούς του οικιακούς σκοπούς.»

Σύμφωνα με το άρθρο 42(1) του Νόμου 86(Ι)/1999: «Αποτελεί καθήκον του κοινοτάρχη να τηρεί ή να φροντίζει να τηρούνται πρακτικά σε κάθε συνεδρία του Συμβουλίου. Τα πρακτικά καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται για το σκοπό αυτό και επικυρώνονται στην επόμενη συνεδρία του Συμβουλίου. Μετά την επικύρωση υπογράφονται από τον κοινοτάρχη ή το μέλος που προεδρεύει της συνεδρίας και αμέσως μετά την υπογραφή τους τα πρακτικά γίνονται αποδεκτά ως μαρτυρία χωρίς παραπέρα απόδειξη. Ο κοινοτάρχης υποχρεούται να κοινοποιεί τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου σε όλα τα μέλη του και στον Έπαρχο πριν από την επόμενη τακτική συνεδρία και εν πάση περιπτώσει μέσα σε δεκαπέντε μέρες από τη συνεδρία:

Νοείται ότι ο Έπαρχος έχει την εξουσία να ασκεί έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων του Συμβουλίου.».

Ο Υπουργός Εσωτερικών, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται σ' αυτόν δυνάμει του άρθρου 113, έκδωσε τους περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικούς) Κανονισμούς του Κοινοτικού Συμβουλίου Πύργου αρ. Κ.Δ.Π. 588/2002.³

5.3.2 Οι περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικοί) Κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς αρ. Κ.Δ.Π. 294/2002

Ο Κανονισμός 211 της Κ.Δ.Π. 294/2002 προβλέπει ότι:

«211. (1) Απαγορεύεται σε οποιοδήποτε ιδιοκτήτη ή κάτοχο οποιοδήποτε υποστατικού που κείται μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας να προμηθεύει ή να συντελεί ώστε να προμηθεύεται, ή να επιτρέπει ή ανέχεται να εφοδιάζεται το υποστατικό αυτό με οποιοδήποτε νερό άλλο από το κοινοτικό πόσιμο νερό, χωρίς να παίρνει προηγουμένως για κάθε έτος σχετική άδεια από το Συμβούλιο:

Νοείται ότι ο ιδιοκτήτης οποιοδήποτε νερού, άλλου από το κοινοτικό πόσιμο νερό που βρίσκεται μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας, μπορεί να χρησιμοποιεί τούτο για τους δικούς του και μόνο οικιακούς σκοπούς, υπό τον όρο ότι, πριν να το χρησιμοποιήσει, θα ικανοποιήσει το

³ Το άρθρο 2, των περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικών) Κανονισμών του Κοινοτικού Συμβουλίου Πύργου αρ. Κ.Δ.Π. 588/2002 προβλέπει ότι:

«Οι περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικοί) Κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς του 2002 με εξαίρεση τον Κανονισμό 245 αυτών (οι οποίοι στο εξής θα αναφέρονται ως «οι πρότυποι Κανονισμοί Κοκκινότριμιθιάς») υιοθετούνται και θεωρούνται ως Κανονισμοί που θεσπίστηκαν από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πύργου, ενσωματώνονται στους παρόντες Κανονισμούς και έχουν εφαρμογή για την περιοχή της Κοινότητας Πύργου:

Νοείται ότι η λέξη «Κοκκινότριμιθιάς» οπουδήποτε απαντάται στους υιοθετούμενους πρότυπους Κανονισμούς θα διαβάζεται ως αν αντί αυτής αναγράφεται η λέξη «Πύργος.»»

Συμβούλιο ότι το νερό τούτο δεν είναι μολυσμένο και/ή ότι είναι κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση, τόσο από χημική όσο και από βακτηριολογική άποψη.

(2) Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου (1), η προμήθεια ή η χρήση οποιουδήποτε νερού σε οποιοδήποτε υποστατικό μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας, εκτός από το κοινοτικό πόσιμο νερό, απαγορεύεται.

[...]».

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 212 της Κ.Δ.Π. 294/2002, κάθε πρόσωπο που επιθυμεί την υδροδότηση ακίνητης ιδιοκτησίας του, που βρίσκεται στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας, από την Υδατοπρομήθεια του Συμβουλίου θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση στο Συμβούλιο που θα περιέχει και δήλωση ότι το εξουσιοδοτεί και του αναθέτει την τοποθέτηση των αναγκαίων αγωγών και σωλήνων παροχέτευσης νερού. Ακολούθως, το Συμβούλιο υπολογίζει τη δαπάνη και ειδοποιεί τον αιτητή για να καταβάλει τα ποσά.

Επιπλέον, ο Κανονισμός 213 της Κ.Δ.Π. 294/2002 προβλέπει ότι, κάθε πρόσωπο που ζητεί να μεταφερθεί κοινοτικό πόσιμο νερό από τον κύριο σωλήνα στην ακίνητη ιδιοκτησία του οφείλει να καταθέσει προκαταβολικά τη δαπάνη στο ΚΣΠ για την εν λόγω μεταφορά.

Ο Κανονισμός 216 της Κ.Δ.Π. 294/2002 ορίζει ότι, ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος οποιουδήποτε οικήματος ή τόπου που προμηθεύεται κοινοτικό πόσιμο νερό θα πληρώνει τέλη σύμφωνα με την ποσότητα του νερού που καταναλώνει και που μετρείται με υδρομετρητή, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου που κοινοποιείται με Δημόσια Γνωστοποίηση. Επίσης, αναφέρεται ότι ο λογαριασμός για τα εν λόγω τέλη πρέπει να εξοφλείται μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στον λογαριασμό, αλλιώς μετά την πάροδο της ημερομηνίας αυτής η υδατοπρομήθεια θα διακόπτεται και για την επανασύνδεση θα επιβαρύνεται ο καταναλωτής.

Ο Κανονισμός 215 της Κ.Δ.Π. 294/2002 προνοεί ότι, η σύνδεση του υποστατικού του καταναλωτή με τον υδρομετρητή που εγκαθιστά το Συμβούλιο σε θέση που αυτό προαποφασίζει και όλες οι αναγκαίες υδραυλικές εγκαταστάσεις γίνονται από τον καταναλωτή με δικά του έξοδα και υπό τον έλεγχο και έγκριση του Συμβουλίου. Η αξία του εν λόγω υδρομετρητή καταβάλλεται από τον καταναλωτή και αποτελεί περιουσία του Συμβουλίου. Όμως, ο καταναλωτής φέρει προσωπική ευθύνη για τη διατήρηση του υδρομετρητή. Σε περίπτωση που ο καταναλωτής αμφισβητεί την ακρίβεια του υδρομετρητή του, μπορεί να ζητήσει από το Συμβούλιο να ελεγχθεί. Αν το Συμβούλιο αποδεχθεί ότι η ακρίβεια του υδρομετρητή διαταράχθηκε χωρίς την υπαιτιότητα του καταναλωτή, τότε οφείλει να τον επιδιορθώσει ή και να τον αντικαταστήσει χωρίς οποιαδήποτε πληρωμή και να αποφασίσει ανάλογη μείωση των τελών υδατοπρομήθειας. Νοείται ότι σε περίπτωση που η υπερκατανάλωση νερού δεν οφείλεται στον υδρομετρητή ή σε υπαιτιότητα του καταναλωτή, το Συμβούλιο δύναται να μειώνει τα τέλη, τα οποία σε καμιά περίπτωση θα είναι λιγότερα από το κόστος του νερού.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 217 της Κ.Δ.Π. 294/2002, ο Γραμματέας του Συμβουλίου ή οποιοσδήποτε εξουσιοδοτημένος, από τον Πρόεδρο, υπάλληλος του Συμβουλίου μπορεί να εισέρχεται και να επιθεωρεί κατά εύλογο χρόνο οποιαδήποτε υποστατικά που υδροδοτούνται από την Υδατοπρομήθεια και να επιδιορθώνει ή αντικαθιστά οποιοσδήποτε σωλήνες παροχέτευσης νερού, συμπεριλαμβανομένων και του υδρομετρητή και του διακόπτη.

5.3.3 Οι περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμοί του 2014, αρ. Κ.Δ.Π. 128/2014

Οι Κανονισμοί, που αναφέρονται ως οι περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμοί του 2014, έχουν ως σκοπό τη ρύθμιση της ανάκτησης του κόστους υπηρεσιών ύδατος και τον καθορισμό κριτηρίων με βάση τα οποία καθορίζεται η πολιτική τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 3, «**πάροχοι υπηρεσιών νερού**» σημαίνει τους φορείς που έχουν εξουσία να διαχειρίζονται τις υπηρεσίες ύδατος και να προμηθεύουν νερό σύμφωνα με τις διατάξεις οποιουδήποτε εκάστοτε σε ισχύ νόμου και περιλαμβάνει το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, τους Δήμους και τις Κοινότητες και τα Συμπλέγματα αυτών, τα Αρδευτικά Τμήματα και τους Αρδευτικούς Συνδέσμους, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων και οποιαδήποτε άλλη αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης που έχει εξουσία να προμηθεύει νερό» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 3, «**χρηματοοικονομικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος**» σημαίνει το κόστος που εκτιμάται για όλα τα έργα, τις υποδομές και τις διαδικασίες των υπηρεσιών ύδατος που συνδυάζονται ώστε να παρέχεται το νερό ή η αποχέτευση στους τελικούς χρήστες και αποτελείται από τα εξής στοιχεία: (α) Κόστος κεφαλαίου, δηλαδή το κόστος απόσβεσης και οποιοδήποτε άλλο κόστος, (β) λειτουργικό κόστος, (γ) κόστος συντήρησης, και (δ) κόστος διοίκησης·

Σημειώνονται επίσης οι Κανονισμοί 14 και 15, αναφορικά με τον προσδιορισμό των τελών των παρόχων στον τελικό καταναλωτή όταν το νερό προμηθεύεται από κυβερνητικά υδατικά έργα και τα τέλη για οικιακή χρήση για την παροχή νερού ύδρευσης από κυβερνητικά υδατικά έργα:

«14. Το ύψος των τελών του νερού ύδρευσης, περιλαμβανομένης της σταθερής και της ογκομετρικής χρέωσης, που εφαρμόζεται από κάθε πάροχο νερού ύδρευσης, ο οποίος προμηθεύεται νερό από κυβερνητικά υδατικά έργα, καθορίζεται έτσι ώστε τα συνολικά έσοδα του παρόχου από τα τέλη του νερού ύδρευσης να καλύπτουν το σύνολο του χρηματοοικονομικού κόστους του συγκεκριμένου παρόχου συν τα έξοδα του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

15. (1) Τα τέλη και τα κλιμάκια για οικιακή χρήση που επιβάλλονται από τους παρόχους του νερού ύδρευσης προς τον τελικό καταναλωτή καθορίζονται από κάθε πάροχο σύμφωνα με τη μέθοδο τιμολόγησης κατά αύξουσες κλίμακες. Τα τέλη του νερού ύδρευσης που καθορίζονται βάσει της

μεθόδου αυτής, αποτελούνται από ένα σταθερό τέλος (x) και ένα μεταβλητό τέλος ανά μονάδα νερού (ογκομετρική χρέωση ανά κυβικό μέτρο κατανάλωσης νερού) (p).

(2) Το σταθερό τέλος (x) εκτιμάται έτσι ώστε να αντιπροσωπεύει επαρκώς το σταθερό κόστος του παροχέα και εφαρμόζεται με σταθερή χρέωση ανά μετρητή νερού.

(3) Για τον καθορισμό των μεταβλητών τελών ανά τιμή μονάδας νερού (p), ισχύει μία κύρια τιμή (p_1) για μία κεντρική κλίμακα κατανάλωσης, η οποία εκτιμάται από κάθε πάροχο, έτσι ώστε εφαρμόζοντας αυτή να καλύπτονται όλα τα μεταβλητά έξοδα του παρόχου.

(4) Κάθε πάροχος, κατά την κρίση του, δύναται να προτείνει ένα ή περισσότερα κλιμάκια τιμών με ψηλότερες τιμές από την κύρια τιμή (p_1), προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση, με πολύ υψηλότερες τιμές για τα κλιμάκια μεγάλων καταναλώσεων.

(5) Οι ποσότητες κατανάλωσης του νερού ύδρευσης που εντάσσονται στα επιμέρους κλιμάκια τιμών προτείνονται από κάθε πάροχο.

(6) Για σκοπούς ρύθμισης του συνολικού κόστους που προκαλείται από την αύξηση των τελών νερού ύδρευσης σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες ή σε πολυμελείς οικογένειες, κάθε πάροχος εφαρμόζει ειδικές ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης νερού με την επιβολή χαμηλότερης τιμής για την κεντρική κλίμακα κατανάλωσης ή με τη διεύρυνση της κεντρικής κλίμακας κατανάλωσης

(7) Οι ειδικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται δυνάμει της παραγράφου (6), δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη του στόχου της ανάκτησης του συνόλου του χρηματοοικονομικού κόστους του παρόχου και των εξόδων αυτού για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 14.

(8) Το σταθερό τέλος, καθώς και η κύρια τιμή (p_1) μονάδας νερού ορίζονται έτσι ώστε να εφαρμόζονται στη μεγάλη πλειοψηφία των καταναλωτών και να δημιουργούν την καθοριστική μάζα των εσόδων.

(9)(α) Οι προτεινόμενες από κάθε πάροχο ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης νερού ύδρευσης στον τελικό καταναλωτή υποβάλλονται προς έγκριση, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή-

(i) από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας στο Υπουργικό Συμβούλιο·

(ii) από τις Κοινότητες στον οικείο Έπαρχο·

(iii) από τους Δήμους στον Υπουργό Εσωτερικών.

(β) Οι αναφερόμενες στην υποπαράγραφο (α) προτάσεις συνοδεύονται από σχετική έκθεση αιτιολόγησης, όπου τεκμηριώνεται το εύλογο των προτεινόμενων ρυθμίσεων και η τήρηση των διατάξεων των παραγράφων (7) και (8).

(10) Κάθε πάροχος είναι υπεύθυνος για την καταγραφή των καταναλωτών του, των ποσοτήτων νερού ύδρευσης που διαθέτει σε κάθε καταναλωτή και τα έσοδα του από κάθε καταναλωτή, καθώς και τη χρήση ύδατος στην οποία ανήκει κάθε καταναλωτής.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Επίσης σημειώνεται ότι, στον Κανονισμό 26, που αφορά τέλη για οικιακή χρήση για την παροχή νερού ύδρευσης εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων, αναφέρονται τα εξής:

«26. (1) Τα τέλη και τα κλιμάκια για οικιακή χρήση νερού ύδρευσης από παρόχους που προμηθεύονται νερό εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων προς τους τελικούς καταναλωτές καθορίζονται από κάθε πάροχο σύμφωνα με τη μέθοδο τιμολόγησης κατ' αύξουσες κλίμακες. Τα τέλη του νερού ύδρευσης που καθορίζονται βάσει της μεθόδου αυτής, αποτελούνται από ένα σταθερό τέλος (x) και ένα μεταβλητό τέλος ανά μονάδα νερού (ογκομετρική χρέωση ανά κυβικό μέτρο κατανάλωση νερού) (p).

(2) Το σταθερό τέλος (x) εκτιμάται ώστε να αντιπροσωπεύει επαρκώς το σταθερό κόστος κάθε παροχέα και εφαρμόζεται με σταθερή χρέωση ανά μετρητή νερού.

(3) Για τον καθορισμό των τελών ανά τιμή μονάδας νερού (p), ισχύει μία κύρια τιμή (p1) για μία κλίμακα κατανάλωσης, η οποία εκτιμάται από κάθε πάροχο, έτσι ώστε εφαρμόζοντας αυτήν, να καλύπτονται όλα τα μεταβλητά έξοδα του παροχέα.

(4) Κάθε πάροχος δύναται, κατά την κρίση του, να εισάγει περισσότερα κλιμάκια με ψηλότερες τιμές από την κύρια τιμή (p1), προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση, με πολύ υψηλότερες τιμές για τα κλιμάκια μεγάλων καταναλώσεων.

(5) Για σκοπούς ρύθμισης του συνολικού κόστους που προκαλείται από την αύξηση των τελών νερού ύδρευσης σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες ή σε πολυμελείς οικογένειες, κάθε πάροχος εφαρμόζει ειδικές ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης νερού με την επιβολή χαμηλότερης τιμής για την κεντρική κλίμακα κατανάλωσης ή με τη διεύρυνση της κεντρικής κλίμακας κατανάλωσης.

(6) Οι ποσότητες κατανάλωσης του νερού ύδρευσης που εντάσσονται στα επιμέρους κλιμάκια τιμών προτείνονται από κάθε πάροχο.

(7) Οι ειδικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται δυνάμει της παραγράφου (5) δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη του στόχου της ανάκτησης του συνολικού κόστους κάθε παρόχου, περιλαμβανομένου του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου.

(8) Το σταθερό τέλος και η κύρια τιμή (p1) μονάδας νερού καθορίζονται έτσι ώστε να εφαρμόζονται στη μεγάλη πλειοψηφία των καταναλωτών και να δημιουργούν την καθοριστική μάζα των εσόδων του παρόχου.

(9)(α) Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης νερού ύδρευσης στον τελικό καταναλωτή από παρόχους νερού ύδρευσης που δεν εντάσσονται σε κυβερνητικά υδατικά έργα υποβάλλονται προς έγκριση, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή:

(i) από τις Κοινότητες στον οικείο Έπαρχο·

(ii) από τους Δήμους στον Υπουργό Εσωτερικών.

(β) Οι αναφερόμενες στην παράγραφο (α) ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης συνοδεύονται από σχετική έκθεση αιτιολόγησης, όπου τεκμηριώνεται το εύλογο των προτεινόμενων ρυθμίσεων και η τήρηση των διατάξεων των παραγράφων (7) και (8).

(10) Κάθε πάροχος είναι υπεύθυνος για την καταγραφή των καταναλωτών του, των ποσοτήτων νερού ύδρευσης που διαθέτει σε κάθε καταναλωτή, τα έσοδα του από κάθε καταναλωτή, καθώς και τη χρήση ύδατος στην οποία ανήκει κάθε καταναλωτής.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

6. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

6.1 Σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσίας

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον τρόπο οριοθέτησης της σχετικής αγοράς για σκοπούς του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού (97/C 372/03):

*«η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται».*⁴

Η εναλλαξιμότητα ή η υποκατάσταση δεν εκτιμάται μόνον από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι συνθήκες ανταγωνισμού και η διάρθρωση της ζήτησης και προσφοράς στην αγορά.⁵

Με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προσδιορίζονται τα όρια εντός των οποίων ασκείται ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων και καθορίζεται το πλαίσιο εντός του οποίου εφαρμόζεται η εθνική και η ενωσιακή πολιτική ανταγωνισμού. Επίσης, κύριος σκοπός του προσδιορισμού της σχετικής αγοράς είναι να διαπιστώσει η Επιτροπή τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς τους οποίους αντιμετωπίζουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Προκειμένου δε, περί εφαρμογής του άρθρου 6(1) του Νόμου, ο ορισμός της αγοράς αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να εξεταστεί αν υπάρχει δεσπόζουσα θέση σε αυτήν την αγορά.

Συνεπώς, όπως προκύπτει από την ως άνω ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή/και υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται, ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των αντικειμενικών τους χαρακτηριστικών, των τιμών, και της χρήσης για την οποία προορίζονται.

Η υπό εξέταση υπόθεση αφορά τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας που προσφέρονται από το ΚΣΠ της επαρχίας Λεμεσού προς τους καταναλωτές.

⁴ Βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, ΕΕ C 372 της 3.12.1997.

⁵ Υπόθεση 322/81, *NV Nederlandshe Banden Industrie Michelin κατά Επιτροπής*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1983 σελ.3461,παρ.37.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής το «ΔΕΕ»), στην υπόθεση *Hoffman-La Roche*,⁶ θεώρησε, όπως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι, κάθε ομάδα βιταμινών αποτελεί μια διαφορετική αγορά και ότι ένα προϊόν μπορεί να ανήκει σε δύο διαφορετικές αγορές όταν έχει διαφορετικές χρήσεις. Κατά το ΔΕΕ, ένας πραγματικός ανταγωνισμός πρέπει να μπορεί να υπάρχει μεταξύ των προϊόντων που ανήκουν στη σχετική αγορά, πράγμα που σημαίνει ότι τα προϊόντα αυτά έχουν σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα εναλλακτικής χρήσης. Επίσης, η αξιολόγηση της εναλλακτικής χρήσης περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των προϊόντων, που μπορεί να θεωρηθούν σαν υποκατάστατα από τον καταναλωτή και ο ανταγωνισμός των οποίων μπορεί επομένως να επηρεάσει τις τιμές των προϊόντων των συμβαλλομένων.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη της την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής *VIVENDI/US FILTER*,⁷ παρατηρεί ότι ο σχεδιασμός και η παροχή του νερού και των συστημάτων επεξεργασίας των αποβλήτων νερού μπορούν να διαχωριστούν σε δύο κύριες σχετικές αγορές προϊόντος: συστήματα για βιομηχανικούς σκοπούς και συστήματα για δήμους. Περαιτέρω, η αγορά των δήμων περιλαμβάνει συστήματα για δήμους και εγκαταστάσεις νερού που επεξεργάζονται το «ακατέργαστο» νερό από φυσικές πηγές (υπόγεια ή επιφανειακά ύδατα) προκειμένου να καταστεί κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση και τα λύματα νερού για την αφαίρεση φυσικών και οργανικών ρύπων πριν την απόρριψη του στο περιβάλλον.

Επίσης, σε άλλες σχετικές αποφάσεις της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι μια χωριστή αγορά προϊόντος για την παροχή νερού περιλαμβάνει την παραγωγή, επεξεργασία και διανομή του νερού στους τελικούς πελάτες/καταναλωτές.⁸ Συγκεκριμένα, στην απόφασή της *Société Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement*,⁹ ανέφερε ότι οι κοινοτικές αρχές και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού θεωρούν ότι η κατ' ανάθεση διαχείριση του πόσιμου νερού αποτελείται από δύο διακριτές αγορές υπηρεσιών: πρώτον, τη διανομή του νερού, που περιλαμβάνει τις υπηρεσίες από την παραγωγή νερού για διανομή στον τελικό καταναλωτή, και, δεύτερον, την αποχέτευση. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι αυτή η διάκριση δικαιολογείται από την ανάθεση δύο ξεχωριστών συμβάσεων για τις υπηρεσίες αυτές.

Επίσης, η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού¹⁰ σε σχετική απόφασή της καθόρισε τη σχετική αγορά προϊόντος ως την αγορά υπηρεσίας, η οποία συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης.

⁶ Υπόθεση 85/76, *Hoffmann-La Roche & Co. AG v. Commission*, [1979] ECR 461.

⁷ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 29/4/1999, *VIVENDI / US FILTER* (IV/M. 1514), EE C 152, σ. 3.

⁸ Βλ. σχ. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 13/09/1999, COMP/M.1633, *RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe*, http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m1633_de.pdf.

Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 23/06/2009, COMP/M.5467, *RWE / ESSENT* EE C 222 της 15.9.2009, σ. 1.

⁹ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 18/03/2010, COMP/M.5812, *Société Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement (II)*, http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/M5812_20100318_20310_260919_FR.pdf

¹⁰ Απόφαση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, Αριθμ. 350/V/2007 - Καταγγελία των εταιρειών με την επωνυμία «ΒΑΦΕΙΑ ΦΙΝΙΡΙΣΤΗΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.», «ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ Α.Ε.», «ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕΒΕ» και «ΑΜΠΙΑΤΖΗΣ Α.Ε» κατά

Επιπλέον, σημειώνεται ότι και το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού σε υποθέσεις του κάνει αναφορά, ως ξεχωριστή αγορά, στη σχετική αγορά των υπηρεσιών διανομής του νερού και σε παροχή νερού προς τους καταναλωτές.¹¹

Περαιτέρω, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τη σχετική νομοθεσία, που αναλύθηκε ανωτέρω, και συγκεκριμένα, την Κ.Δ.Π. 128/2014, η οποία κάνει αναφορά στους Κανονισμούς 16 και 27: «*Τέλη για άλλες χρήσεις εκτός της οικιακής για την παροχή νερού ύδρευσης εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων (ή από κυβερνητικά υδατικά έργα)*», όπου διαφαίνεται ότι η διατίμηση του νερού πραγματοποιείται ως εξής: «*6. Κάθε πάροχος προτείνει τέτοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης για τους τελικούς καταναλωτές για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής, ώστε τα κλιμάκια τιμών που εφαρμόζονται να μην τιμωρούν τη μεγάλη κατανάλωση από παραγωγικές μονάδες για τις οποίες το νερό είναι πρώτη ύλη παραγωγής.*»

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και έχοντας ως βάση τη σχετική νομολογία και νομοθεσία, τα δεδομένα της υπόθεσης και συγκεκριμένα, το ότι η αγορά που αφορά την παρούσα καταγγελία, στην οποία υπάρχει δραστηριοποίηση του ΚΣΠ, αφορά την παροχή ύδρευσης προς τους καταναλωτές για οικιακή χρήση, καταλήγει ότι η σχετική αγορά στην παρούσα καταγγελία δύναται ορισθεί ως η αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές για οικιακή χρήση.

6.2 Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσον αφορά τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού,

«η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια και τη ζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά.»¹²

Στην υπό εξέταση καταγγελία, η Επιτροπή, αντλώντας καθοδήγηση από σχετική απόφαση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού,¹³ σημειώνει ότι σε αυτήν καθορίστηκε η σχετική γεωγραφική αγορά ως ο Νομός Θεσσαλονίκης.

της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.», ημερομηνίας 16/5/2007.

¹¹ CONSEIL DE LA CONCURRENCE, Décision n° 02-D-44 du 11 juillet 2002 relative à la situation de la concurrence dans les secteurs de l'eau potable et de l'assainissement, notamment en ce qui concerne la mise en commun des moyens pour répondre à des appels à concurrence. CONSEIL DE LA CONCURRENCE, Décision n° 05-D-58 du 3 Novembre 2005 relative à des pratiques relevées dans le secteur de l'eau potable en Ile-de-France.

¹² *Supra*, υποσ. 4, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς.

¹³ *Supra*, υποσ. 10, Απόφαση Αριθμ. 350/V/2007.

Επίσης, η Επιτροπή λαμβάνει καθοδήγηση και από τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου κρίθηκε ότι η παροχή νερού είναι περιφερειακής εμβέλειας.¹⁴

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 86(Ι)/1999, το Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να παρέχει, μέσα στα όρια της κοινότητας, κατάλληλη και επαρκή υδατοπρομήθεια για οικιακούς σκοπούς.

Επίσης, ο Κανονισμός 211 της Κ.Δ.Π. 294/2002 απαγορεύει σε οποιοδήποτε ιδιοκτήτη ή κάτοχο οποιοδήποτε υποστατικού που κείται μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας να προμηθεύει ή να συντελεί, ώστε να προμηθευτεί, ή να επιτρέπει ή ανέχεται να εφοδιάζεται το υποστατικό αυτό με οποιοδήποτε νερό άλλο από το κοινοτικό πόσιμο νερό, χωρίς να παίρνει προηγουμένως για κάθε έτος σχετική άδεια από το Συμβούλιο.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και ότι στην παρούσα καταγγελία, η αγορά αφορά στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές για οικιακή χρήση στην περιοχή που δραστηριοποιείται το ΚΣΠ -στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας Πύργου- ομόφωνα καταλήγει ότι ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται η κοινότητα Πύργου της επαρχίας Λεμεσού.

7. ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

7.1 Έννομο συμφέρον

Βάσει του άρθρου 35(1) και (2) του Νόμου, δικαίωμα καταγγελίας, έχει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει έννομο προς τούτο συμφέρον. Έννομο συμφέρον έχει αυτός που αποδεικνύει ότι υπέστη ή ότι υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, σαν άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, στη βάση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, διαφαίνεται ότι, ο καταγγέλλων είχε έννομο συμφέρον να υποβάλει την υπό εξέταση καταγγελία καθότι, δύναται να επηρεάζεται άμεσα ή/και έμμεσα από οποιαδήποτε καταχρηστική πολιτική που ενδεχομένως εφαρμόζε το ΚΣΠ αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές και καθόσον υπήρχε ο κίνδυνος σοβαρής οικονομικής του βλάβης.

7.2 «Επιχείρηση»

Το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ως «Επιχείρηση» κάθε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, η έννοια επιχείρηση στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει «*κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες*»,

¹⁴ *Supra*, υποσ. 7 & 8.

ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται.¹⁵ Επιπλέον, ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά, ενώ είναι αδιάφορο αν οι δραστηριότητες έχουν σκοπό το κέρδος.¹⁶ Ο φορέας που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες δεν ταυτίζεται με συγκεκριμένο υποκείμενο δικαίου αλλά έχει την έννοια οποιουδήποτε φορέα ασκεί οικονομικής φύσης δραστηριότητες. Συνεπώς, είναι αδιάφορο κατά πόσον ο φορέας που ασκεί δραστηριότητες οικονομικής φύσης υπάγεται στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα ή σε τομέα μεικτής οικονομίας.

Το ΔΕΕ, στην υπόθεση *F.F.S.A.*,¹⁷ όρισε ότι, οικονομική δραστηριότητα είναι αυτή, η οποία δύναται να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα ή εκείνη η οποία βρίσκεται τουλάχιστον σε ανταγωνιστική σχέση με παρόμοια δραστηριότητα που ασκείται από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ στην εν λόγω υπόθεση αποφάσισε ότι, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός εθελοντικού προγράμματος συνταξιοδότησης, κάτω από τους κανόνες των δημοσίων αρχών συνιστά επιχείρηση γιατί ασκεί μια δραστηριότητα, η οποία ανταγωνίζεται τις ασφαλιστικές εταιρείες. Οι πιο πάνω θέσεις επαναλαμβάνονται στη υπόθεση *Film purchases by German television stations*,¹⁸ όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει ότι, ο εν λόγω όρος καλύπτει κάθε δραστηριότητα, η οποία αφορά σε παροχή υπηρεσιών ή αγαθών ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης και ανεξάρτητα αν αποσκοπεί ή όχι στο κέρδος. Επομένως, η επιδίωξη κέρδους δεν είναι ουσιώδης προϋπόθεση της ύπαρξης οικονομικής δραστηριότητας. Το γεγονός ότι ένας οργανισμός δεν έχει ως κίνητρο το κέρδος αυτό δεν αποκλείει το να είναι επιχείρηση.

Άρα, η ερμηνεία της έννοιας της επιχείρησης για τους σκοπούς του δικαίου του ανταγωνισμού είναι ευρεία και συνδέεται ευθέως με την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων του φορέα που της πραγματοποιεί, και όχι με τη νομική φύση του.

Σημειώνεται επιπλέον ότι, κατά την κρατούσα άποψη στη νομολογία του ΔΕΕ, δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με την άσκηση προνομίων δημοσίας εξουσίας δεν θεωρούνται δραστηριότητες οικονομικής φύσης, και συνεπώς δεν προσδίδεται στον φορέα που τις πραγματοποιεί ο χαρακτηρισμός της επιχείρησης για τους σκοπούς του δικαίου του ανταγωνισμού.¹⁹ Όμως, το ΔΕΕ στην υπόθεση *Cali e Figli*²⁰ αποφάσισε ότι μια οντότητα ασκεί δραστηριότητα δημοσίας εξουσίας όταν η εν λόγω δραστηριότητα εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, που

¹⁵ Υπόθεση C-41/90, *Hofner & Elser v. Macrotron*, [1991] ECR I-1979; Υπόθεση C-67/96, *Albany International BV κατά Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, [1999] ECR 1999 I-05751. Υπόθεση 170/83, *Hydrotherm v. Compact*, [1984] ECR 2999.

¹⁶ *Ibid.*

¹⁷ Υπόθεση C-244/94, *Fédération française des sociétés d'assurance, Société Paternelle-Vie, Union des assurances de Paris-Vie και Caisse d'assurance et de prévoyance mutuelle des agriculteurs κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche*, [1995], ECR I-04013, 4022.

¹⁸ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: 89/536/EOK, *Αγορά ταινιών από γερμανικά τηλεοπτικά ιδρύματα* (IV/3 1.734-Film purchases by German television stations), [1989] EE L 284, σ. 36 έως 44.

¹⁹ Βλ. σχετικά: Υπόθεση C-364/92, *SAT Fluggesellschaft mbH κατά Eurocontrol*, Συλλογή της Νομολογίας 1994 I-00043. Υπόθεση C-343/95 *Diego Cali & Figli v. Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG) (Porto di Genova II)*, [1997] ECR I-1547.

²⁰ *Ibid.*, Υπόθεση C-343/95.

συμπεριλαμβάνεται στις ουσιώδεις κρατικές λειτουργίες, και όταν η δραστηριότητα είναι συνδεδεμένη, εκ της φύσεώς της, του σκοπού της και των κανόνων στους οποίους αποτελεί αντικείμενο, με την άσκηση εξουσιών που συνήθως ασκούν οι δημόσιες αρχές. Άρα, η διάκριση αφορά περιπτώσεις κατά τις οποίες μία επιχείρηση ασκεί προνόμια δημόσιας εξουσίας και περιπτώσεις που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες εμπορικής ή βιομηχανικής φύσης προσφέροντας προϊόντα ή υπηρεσίες εντός μίας ορισμένης αγοράς.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την νομολογία, καθοριστικός παράγοντας της οικονομικής δραστηριότητας σε περιπτώσεις κρατικών φορέων είναι η αξιολόγηση της υπό εξέταση δραστηριότητας σε σχέση με το ρόλο του κράτους. Δηλαδή, εάν και κατά πόσο αποτελεί η εν λόγω δραστηριότητα μέρος των ουσιαστικών λειτουργιών του κράτους. Με άλλα λόγια, εάν είναι η δραστηριότητα σχετική με την άσκηση των καθηκόντων και δυνάμεων που είναι χαρακτηριστικά με εκείνα μιας δημόσιας αρχής.²¹ Για παράδειγμα, σε πολλές περιπτώσεις όπως σε υπηρεσίες κατά της μόλυνσης,²² υπηρεσίες κηδεϊών,²³ υπηρεσίες επίβλεψης εναέριου χώρου (air space),²⁴ το ΔΕΕ αποφάσισε ότι, οι δραστηριότητες αυτές ήταν συνδεδεμένες με δραστηριότητες χαρακτηριστικές μιας δημόσιας αρχής και δεν αποτελούν οικονομικές δραστηριότητες.

Στην αντίθετη περίπτωση, στην υπόθεση *Aluminium Imports from Eastern Europe*,²⁵ ένας εμπορικός οργανισμός, ο οποίος αποτελούσε μέρος ενός υπουργείου θεωρήθηκε επιχείρηση για το σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 81 ΣυνθΕΚ (νυν άρθρο 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»)). Καθοριστικός παράγοντας είναι ο έλεγχος της φύσης της εν λόγω δραστηριότητας. Δηλαδή, κατά πόσον συνιστά δραστηριότητα οικονομικής ή εμπορικής φύσεως ή κατά πόσον αφορά στην άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Συνεπώς, για να γίνει εφικτός ο εν λόγω διαχωρισμός πρέπει να διερευνηθεί η φύση των δραστηριοτήτων της υπό εξέταση οντότητας και συγκεκριμένα, το κατά πόσον αυτές αποτελούν μέρος των τυπικών δραστηριοτήτων που εκτελούν δημόσιοι φορείς και άρα δεν μπορούν να εκτελέσουν ιδιωτικοί φορείς. Με άλλα λόγια, κατά πόσον οι υπό εξέταση δραστηριότητες δύνανται να αναληφθούν από ιδιωτικούς φορείς, ώστε να βρίσκονται σε ανταγωνιστική σχέση με τους αντίστοιχους δημόσιους.²⁶

Είναι χαρακτηριστικό ότι, στην υπόθεση *Corine Bodson*,²⁷ η διενέργεια τελετών είχε εκ του νόμου ανατεθεί στις τοπικές κοινότητες και το ΔΕΕ αποφάσισε ότι αυτές δεν αποτελούσαν δραστηριότητες οικονομικής φύσης, άρα το άρθρο 101 της ΣΛΕΕ δεν μπορούσε να τύχει εφαρμογής. Το ίδιο

²¹ Υπόθεση T-319/99, *FENIN v. Επιτροπής*, [2003] ECR C 112. Υπόθεση C-35/96, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, [1998] ECR I-3851, σκέψη 36.

²² Υπόθεση C-343/95, *Diego Cali and Figli Srl Servizi ecologici porto de Genova Spa (SEPG)*, [1997] ECR I-547.

²³ Υπόθεση 30/87, *Corine Bodson v. SA Pompes Funebres des Regions Liberees*, [1988] ECR 2479.

²⁴ Βλ. *supra* υποσ. 19, *Eurocontrol*.

²⁵ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Aluminium Imports from Eastern Europe*, [1985] OJ L92/1.

²⁶ *Supra* υποσ. 15, C-41/90.

²⁷ *Supra* υποσ. 23, Υπόθεση 30/87, παρά. 35.

σκεπτικό ακολουθήθηκε και στην υπόθεση *Eurocontrol*,²⁸ όπου το ΔΕΕ έκρινε ότι δραστηριότητες σχετικές με τον έλεγχο και εποπτεία του διαστήματος ανάγονταν σε τυπικές δραστηριότητες δημοσίων αρχών και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοστούν οι σχετικοί κοινοτικοί κανόνες του ανταγωνισμού.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι όταν ένα κράτος-μέλος της Ε.Ε. παραχωρεί κανονιστικές εξουσίες σε κάποιο φορέα, μεριμνά για τον καθορισμό των κριτηρίων γενικού συμφέροντος και των ουσιωδών αρχών με τις οποίες πρέπει να συνάδει η ρύθμιση του φορέα, καθώς και για τη διατήρηση της εξουσίας του (του Κράτους-Μέλους) να λαμβάνει αποφάσεις σε τελευταίο βαθμό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η ρύθμιση να διατηρεί τον κρατικό χαρακτήρα και να μην εμπίπτει στους κανόνες της ΣΛΕΕ που ισχύουν για τις επιχειρήσεις.²⁹ Τα ενδεχόμενα αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα μιας ρύθμισης δεν ελέγχονται ως τέτοια αν η ρύθμιση κινείται στο πλαίσιο το οποίο είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της προσήκουσας άσκησης της δημόσιας λειτουργίας.³⁰

Επίσης, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, θεωρείται σκόπιμο κατά την εκτίμηση της έννοιας «επιχείρηση» η διερεύνηση των διαχειριστικών όψεών της, σχετικά με το ποιες είναι οικονομικής φύσης και ποιες αμιγώς διοικητικής.³¹ Εξάλλου, όσον αφορά την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων μίας επιχείρησης, θα πρέπει να διαχωριστεί ποιες είναι στην πραγματικότητα αυτές οι οποίες εφαρμόζονται κατ' αυτονομία από την εξεταζόμενη επιχείρηση και ποιες όχι.

Σύμφωνα με το ΔΕΕ, στην υπόθεση *MOTOE*,³² σε περίπτωση κατά την οποία ένα νομικό πρόσωπο δεν θεωρείται, για μέρος των δραστηριοτήτων του, επιχείρηση, λόγω άσκησης προνομίων δημόσιας εξουσίας, είναι δυνατόν να θεωρείται ως προς άλλες, αν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες, ανεξάρτητες όμως από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής: «25. Όσον αφορά τις πιθανές συνέπειες της άσκησης των προνομίων δημόσιας εξουσίας για τον χαρακτηρισμό ενός νομικού προσώπου όπως η ΕΛΠΑ ως επιχείρησης κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού, πρέπει να τονισθεί, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 49 των προτάσεών της, ότι το γεγονός και μόνον ότι ένας φορέας διαθέτει, για την άσκηση ενός μέρους των δραστηριοτήτων του, προνομίες δημόσιας εξουσίας δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό του ως επιχείρησης κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού ως προς τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητές του (απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2002, C-82/01 P, *Aéroports de Paris* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-9297, σκέψη 74). Ειδικότερα, ο χαρακτηρισμός ως δραστηριότητας εμπίπτουσας στην άσκηση των προνομίων δημόσιας εξουσίας ή

²⁸ *Supra* υποσ.19, C-364/92.

²⁹ Υπόθεση C-309/99, *Wouters v. Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten*, [2002] ECR I-1577, σκ. 57 και 68.

³⁰ *Ibid*, σκ. 108-110.

³¹ Υπόθεση T-128/98, *Aéroports de Paris* κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2000 σελίδα II-03929, σκ. 110, 112.

³² Υπόθεση C-49/07, *Μοτοσυκλετιστική Ομοσπονδία Ελλάδος ΝΠΙΔ (ΜΟΤΟΕ) κατά Ελληνικού Δημοσίου*, [2008] ECR I - 04863, παρά 25.

ως οικονομικής δραστηριότητας πρέπει να πραγματοποιείται ξεχωριστά για την κάθε δραστηριότητα ενός δεδομένου φορέα.»

Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή, βασιζόμενη στα ανωτέρω, θεωρεί ότι, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον η παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας στους καταναλωτές από το ΚΣΠ, συνιστά δραστηριότητα βάσει της οποίας δύναται να χαρακτηριστεί το ΚΣΠ ως επιχείρηση για τους σκοπούς του Νόμου.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, σύμφωνα με τον Ν. 86(Ι)/1999, το ΚΣΠ οφείλει να παρέχει ή να φροντίζει για την παροχή κατάλληλης υδατοπρομήθειας. Ταυτόχρονα, η Κ.Δ.Π. 294/2002 ορίζει ότι ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος οποιουδήποτε οικήματος ή τόπου που προμηθεύεται κοινοτικό πόσιμο νερό, θα πληρώνει τέλη, σύμφωνα με την ποσότητα του νερού, που καταναλώνει και που μετρείται με υδρομετρητή.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο Alexander GEE, Directorate-General Competition, Unit B-1,³³ σε σχετικό σύγγραμμά του αναφορικά με τον ανταγωνισμό στο νερό ανέφερε τα εξής: «**Water is subject to national and EC competition rules:** *The EC competition rules apply to all undertakings where there is an effect on trade between Member States. The ECJ has consistently held that the concept of undertaking covers any entity engaged in an economic activity, and any activity consisting of offering goods and services on a given market is an economic activity. On this basis it seems that the provision of water and waste water services would be considered to be an economic activity, except possibly for domestic consumers in Ireland where the local authorities pay for water through taxation. [...]*»

Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, η δραστηριότητα παροχής υδροδότησης θα μπορούσε να παρασχεθεί ή αναληφθεί από κάποιο ιδιώτη. Το γεγονός ότι στην προκειμένη περίπτωση το Συμβούλιο διαχειρίζεται τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, δεν αλλάζει τη φύση της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Επομένως, η Επιτροπή, στη βάση όλων όσων προαναφέρθηκαν και έχοντας σημειώσει τη νομολογία του ΔΕΕ, θεωρεί ότι το ΚΣΠ, παρέχοντας υπηρεσίες υδροδότησης για τις οποίες οι ιδιοκτήτες υποστατικών πληρώνουν τα οριζόμενα τέλη, χαρακτηρίζεται ως επιχείρηση, όπως η έννοια αυτή ορίζεται στον Νόμο και εννοείται στα πλαίσια του ανταγωνισμού, καθότι προσφέρει υπηρεσίες και ασκεί καθ' όλα δραστηριότητες οικονομικής φύσεως.

7.3 Παραβάσεις/Άρθρο 6(1) του Νόμου

Σύμφωνα με το άρθρο 6(1) του Νόμου: «Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή

³³ http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2004_2_38.pdf

μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, ιδιαίτερα εάν η πράξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα –

(α) τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής

(β) τον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης, προς ζημιά των καταναλωτών

(γ) την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση

(δ) την εξάρτηση της σύναψης συμφωνιών από την αποδοχή εκ μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, εκ της φύσεώς τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες, δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών».

7.3.1 Δεσπόζουσα Θέση

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δεσπόζουσα θέση», αναφορικά με επιχείρηση, περιλαμβάνει τη θέση οικονομικής δύναμης που απολαμβάνει η επιχείρηση, που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές και τους πελάτες της και σε τελική ανάλυση ανεξάρτητα από τους καταναλωτές».

Δεδομένου ότι για την εφαρμογή του άρθρου 6(1) του Νόμου, προϋποτίθεται, σε πρώτο στάδιο, η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, θα πρέπει να διευκρινισθεί κατά πόσο το υπό εξέταση ΚΣΠ κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές.

Βασικό στοιχείο λοιπόν της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης, είναι η ύπαρξη οικονομικής ισχύος, η οποία παρέχει στη δεσπόζουσα επιχείρηση ευχέρεια ανεξάρτητης συμπεριφοράς, την αποδεσμεύει δηλαδή από τους περιορισμούς που υπάρχουν σε μια ανταγωνιστική αγορά.

Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης μπορεί να απορρέει από τον συνδυασμό διαφόρων παραγόντων, οι οποίοι από μόνοι τους δεν αποτελούν απαραίτητα επαρκή ένδειξη για την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, αλλά όταν συνδυάζονται μεταξύ τους, οδηγούν στη δημιουργία αυτής. Τέτοιοι σημαντικοί παράγοντες, εκτός του μεριδίου αγοράς είναι (α) η ύπαρξη ανταγωνιστών στην ίδια σχετική αγορά και το μερίδιο αγοράς που κατέχουν, (β) το εύρος του φάσματος των προϊόντων που προσφέρουν οι ανταγωνιστές και (γ) η δυνατότητα πρόσβασης αλλά και επιβίωσης των νεοεισερχόμενων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.³⁴

³⁴ Υπόθεση T-24/93, T25/93, T/26/93 και T/28/93, *Campagie Maritime Belge Transports and other v Commission*, [1996] ECR 1996 II-01201.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής της επιχείρησης στη συγκεκριμένη αγορά αποτελεί τη σημαντικότερη ένδειξη για την απόδειξη δεσπόζουσας θέσης. Όταν μάλιστα η θέση της επιχείρησης στην αγορά είναι μονοπωλιακή ή σχεδόν μονοπωλιακή (ποσοστά της τάξης του 80% ως 100%), τότε αυτή η θέση είναι αρκετή για την απόδειξη δεσπόζουσας θέσης.³⁵

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, πολύ υψηλά μερίδια αγοράς, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, είναι αρκετά για την απόδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης. Μία επιχείρηση που διαθέτει πολύ υψηλό μερίδιο αγοράς για αρκετό χρονικό διάστημα βρίσκεται, λόγω του μεριδίου αυτού, σε κατάσταση ισχύος που την καθιστά υποχρεωτικό συνέταιρο και της εξασφαλίζει την ελευθερία συμπεριφοράς (freedom of action) έναντι των ανταγωνιστών.³⁶ Αντίθετα, όταν επιχείρηση δεν κατέχει μονοπωλιακή θέση στην αγορά, αλλά κατέχει ένα ποσοστό της τάξεως του 40-50% (μερίδιο αγοράς), θεωρείται ότι αποτελεί μία αξιόπιστη αλλά όχι επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης και, επομένως, απαιτείται να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες, προκειμένου να θεμελιωθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης.³⁷

Επίσης, το υψηλό μερίδιο αγοράς που μπορεί να κατέχει μια επιχείρηση στην αγορά θα μπορούσε πολύ γρήγορα να εξανεμιστεί, αν η αγορά είναι ανοιχτή και δεν υπάρχουν εμπόδια για την είσοδο άλλων ανταγωνιστών. Πρέπει, κατά συνέπεια, για να διαπιστωθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στην υπό εξέταση υπόθεση να ληφθεί υπόψη ο δυνητικός ανταγωνισμός και να εξετασθούν πιθανά εμπόδια και περιορισμοί εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά, η ύπαρξη των οποίων απαγορεύει την αναδιάρθρωση και ανακατανομή της αγοράς σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Ο κ. Προκοπίου, στην παρούσα καταγγελία, σημειώνει ότι: «είναι ουσιαστικά μονόδρομος η επιλογή του φορέα ύδρευσης για τον καταναλωτή». Αναφορικά με τον εν λόγω ισχυρισμό του κ. Προκοπίου, το ΚΣΠ σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 15/6/2016, υποστηρίζει ότι οποιοδήποτε άτομο επιθυμεί να χρησιμοποιεί πόσιμο νερό, το οποίο δεν θα προμηθεύεται από το ΚΣΠ, μπορεί να το πράξει νοουμένου ότι έχει εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, όπως έχει ήδη καταγραφεί, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 86(Ι)/1999, το ΚΣΠ οφείλει να παρέχει υπηρεσίες υδατοπρομήθειας στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας Πύργου. Επιπρόσθετα, η Κ.Δ.Π. 294/2002 απαγορεύει την προμήθεια οποιοδήποτε είδους νερού σε οποιοδήποτε υποστατικό μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας του Πύργου, εκτός από το κοινοτικό πόσιμο νερό, χωρίς την προηγούμενη άδεια από το ΚΣΠ. Αυτό σημαίνει ότι ουσιαστικά έχει δημιουργηθεί ένα νομικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας, το οποίο στην ουσία καθιστά το ΚΣΠ ως το μοναδικό προμηθευτή νερού.

³⁵ Υπόθεση 85/76, *Hoffmann- La Roche & Co. AG v. Commission*, [1979] ECR 461.

³⁶ *Ibid.*

³⁷ Υπόθεση 62/86, *Akzo Chemie κατά Επιτροπής*, [1991] Συλλογή της Νομολογίας 1991 I-03359, παρά.60-61.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι το ΚΣΠ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας στην Κοινότητα του Πύργου Λεμεσού και δη στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας Πύργου.

7.3.2 Κατάχρηση Δεσπόζουσας Θέσης

Σύμφωνα με το Νόμο, καθώς και με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η κατοχή δεσπόζουσας θέσης δεν είναι καθαυτή παράνομη. Κάτι τέτοιο θα ήταν παράδοξο αφού θα τιμωρούσε ουσιαστικά κάθε επιτυχημένη επιχείρηση. Μόνο η κατάχρηση της δεσπόζουσας αυτής θέσης στη σχετική αγορά μπορεί να οδηγήσει σε παράβαση του Νόμου.

Σύμφωνα πάντα με τη νομολογία του ΔΕΕ και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κατάχρηση συνδέεται με τη συμπεριφορά της δεσπόζουσας επιχείρησης που επιδρά στη δομή της αγοράς, αποδυναμώνοντας τον ήδη ασθενή ανταγωνισμό, με τη χρήση μεθόδων που δεν αρμόζουν σε καθεστώς υγιούς ανταγωνισμού.³⁸ Σημειώνεται επίσης, το λεκτικό του ΔΕΕ, όπου οι επιχειρήσεις με δεσπόζουσα θέση στην αγορά ενός προϊόντος έχουν «**special responsibility**» (ιδιαίτερη ευθύνη), πράγμα που τις κάνει ακόμα πιο υπεύθυνες σε περίπτωση παραβίασης του Νόμου.³⁹

Στην υπόθεση *Tetra Pak International SA*,⁴⁰ η ιδιαίτερη ευθύνη επεκτείνεται ώστε το άρθρο 102 (πρώην 82) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»), το αντίστοιχο 6(1) του Νόμου, να εφαρμόζεται και να απαγορεύει κάθε συμπεριφορά επιχειρήσεως, η οποία κατέχει δεσπόζουσα θέση, ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού που υφίσταται ακόμη σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας αυτής της επιχειρήσεως, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος. Το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής: «*Επομένως, για να καθοριστούν οι προϋποθέσεις αυτές, πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 86 της Συνθήκης βάσει του αντικειμένου του και του σκοπού του, όπως διευκρινίστηκαν από το Δικαστήριο, το οποίο έκρινε, με την προπαρατεθείσα απόφαση του Michelin κατά Επιτροπής (σκέψη 57), ότι το άρθρο αυτό επιρρίπτει σε επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση, ανεξάρτητα από τους λόγους μιας τέτοιας θέσεως, την ιδιαίτερη ευθύνη να μη θίγει με τη συμπεριφορά της την άσκηση πραγματικού και ανόθευτου ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, σύμφωνα με τον γενικό σκοπό του άρθρου 3, στοιχείο στ', της Συνθήκης όπως ίσχυε την εποχή εκείνη. Εμπίπτει έτσι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 86 κάθε συμπεριφορά επιχειρήσεως που κατέχει δεσπόζουσα θέση ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού που υφίσταται ακόμη σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας αυτής της επιχειρήσεως, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, σκέψη 91).*»

³⁸ *Ibid*, παρ.60-61.

³⁹ Υπόθεση C-322/81, *Michelin v. Commission*, [1983] ECR 3461, παρ.52, 59.

⁴⁰ Υπόθεση T-83/91, *Tetra Pak International SA v. Commission* [1994] ECR II-755, παρά. 114.

Το άρθρο 6(1) του Νόμου μνημονεύει μια σειρά καταχρηστικών πρακτικών και όπως αναφέρεται στην υπόθεση *Continental Can*,⁴¹ η λίστα των καταχρηστικών πρακτικών είναι απλώς ενδεικτική όχι όμως εξαντλητική.

7.3.3 Πιθανολογούμενη παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου

Η Επιτροπή εξετάζει την κατ' ισχυρισμό καταγγελλόμενη συμπεριφορά στο πλαίσιο του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, ως ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντα στην καταγγελία του, όπου αναφέρεται στις υψηλές τιμολογήσεις του πόσιμου νερού της οικίας του από μέρος του ΚΣΠ. Το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου ορίζει ότι, καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης συνιστά οποιαδήποτε πράξη που έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής.

Ο κ. Προκοπίου, στην καταγγελία του, επισυνάπτει το λογαριασμό τιμολόγησης νερού για την τετραμηνία Απριλίου-Ιουλίου 2015, ο οποίος ανερχόταν στο ποσό των €787,50 και ισχυρίζεται ότι το ΚΣΠ επιβάλλει υπερβολικές χρεώσεις. Επίσης, ισχυρίζεται ότι η διαδικασία τιμολόγησης που ακολουθεί το ΚΣΠ δεν είναι αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης φόρμουλας υπολογισμού: «*αλλά είναι απλά μια απόφαση για τιμή, τύπου τιμωρίας*».

Το ΚΣΠ, σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 15/6/2016, θεωρεί τους πιο πάνω ισχυρισμούς ανυπόστατους και ισχυρίζεται ότι οι αποφάσεις για την τιμολόγηση του νερού λαμβάνονται από το ΚΣΠ και εγκρίνονται από την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, η οποία όμως δεν ασκεί οποιοδήποτε έλεγχο. Προσθέτει ότι λήφθηκε απόφαση για αλλαγή τελών στις 30/10/2008 και ακολούθως επιβλήθηκε περαιτέρω αλλαγή στα τέλη νερού στις 5/7/2012, διότι η τιμολόγηση δεν κάλυπτε τα έξοδα παροχής νερού.

Επιπλέον, ο κ. Προκοπίου σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 21/1/2016, παραπονείται ότι: «*στους λογαριασμούς που αποστέλλονται δεν αναφέρονται οι τιμές χρέωσης που αφορούν καταναλώσεις πέραν της κατανάλωσης του τρέχοντος λογαριασμού σου, δηλαδή αν καταναλώνεις την τετραμηνία 60 τόνους νερό μέσο όρο, δεν γνωρίζεις πόσα θα χρεωθείς αν καταναλώσεις 200 τόνους νερό κάποια άλλη τετραμηνία, οι τιμές χρέωσης γνωστοποιούνται μόνο όταν γίνει η ανάλογη κατανάλωση*». Αντίθετα, το ΚΣΠ, σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 15/6/2016, ισχυρίζεται ότι τα τέλη ή αυξομείωσή τους γνωστοποιούνται δημόσια με την ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στα γραφεία του, σε δημόσιους χώρους και με επίδοση επιστολής σε κάθε καταναλωτή.

⁴¹ Υπόθεση 6/72, *Europemballage Corporation & Continental Can v. Commission*, [1973] ECR 215, παραρ. 26.

Περαιτέρω, ο καταγγέλλων παραθέτει ισχυρισμούς στις απαντήσεις του ημερομηνίας 8/2/2016 ότι, οι υπερχρεώσεις της οικίας του ξεκίνησαν μετά την αλλαγή του υδρομετρητή από το ΚΣΠ, η οποία πραγματοποιήθηκε εν αγνοία του, την 28/2/2015.

7.3.3.1 Άμεσος ή έμμεσος καθορισμός αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής - Άρθρο 6(1)(α) του Νόμου

(α) Νομολογία:

Το άρθρο 6(1)(α) μεταξύ άλλων απαγορεύει την «άμεση ή έμμεση επιβολή υπερβολικά υψηλών τιμών πώλησης» από μια δεσπύζουσα επιχείρηση. Η χρέωση υπερβολικά υψηλών τιμών είναι από τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπύζουσας θέσης μιας επιχείρησης, η οποία μάλιστα γίνεται άμεσα κατανοητή από τους καταναλωτές, λόγω της άμεσης επίδρασης που έχει στα οικονομικά τους συμφέροντα.

Ένας από τους στόχους του δικαίου του ανταγωνισμού της Ε.Ε. είναι να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις με δεσπύζουσα θέση στην αγορά δεν εκμεταλλεύονται τους πελάτες τους χρεώνοντας τους υπερ-ανταγωνιστικές τιμές και επιβάλλοντας τους άλλους αντι-ανταγωνιστικούς εμπορικούς όρους. Το άρθρο 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ και το αντίστοιχο εθνικό άρθρο 6(1)(α) του Νόμου, προβλέπουν για αυτό το σκοπό ότι μία επιχείρηση που κατέχει δεσπύζουσα θέση καταχράται τη θέση της εάν η πράξη της έχει σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τον καθορισμό μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής.

Η πρώτη περίπτωση του άρθρου 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ, (συνεπώς και του άρθρου 6(1) του Νόμου), αναφέρεται κυρίως σε εκμεταλλευτικές καταχρήσεις, όπου η δεσπύζουσα επιχείρηση χρησιμοποιεί την ισχύ της για να επιτύχει οικονομικά πλεονεκτήματα που συνίστανται είτε στην απαίτηση υψηλών ή χαμηλών τιμών (ανάλογα αν λειτουργεί μονοπωλιακά ή μονοψωνιακά) ή στην επιβολή άλλων επαχθών όρων στους συναλλασσομένους με αυτήν. Το πιο σύνηθες είναι η κατηγορία αυτή να περιλαμβάνει την περίπτωση της υπερβολικής τιμολόγησης, όμως η θεωρία και η νομολογία εντάσσουν εκεί και παρεμποδιστικές πρακτικές τιμολογιακής φύσεως, όπως η ληστρική υποτιμολόγηση, η συμπίεση περιθωρίου κ.α.⁴²

Αναφορικά με τις αθέμιτες τιμές αγοράς ή/και πώλησης, το ίδιο άρθρο απαγορεύει τον καθορισμό είτε άμεσα ή έμμεσα αθέμιτων τιμών αγοράς ή/και πώλησης που ενισχύουν με αυτό τον τρόπο τη θέση της δεσπύζουσας επιχείρησης στην αγορά εις βάρος των καταναλωτών.⁴³ Σημειώνεται ότι καταχρηστική είναι η τιμολόγηση, όταν η τιμή είναι υπερβολικά υψηλή και χρησιμοποιείται ως μέσο

⁴² Δημήτρης Τζουγανάτος, *Το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού*, (2013), Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 527- 528.

⁴³ *Supra* υποσ. 41, *Continental Can κατά Επιτροπής*, παρ. 26. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40 έως 48, 50, 54 έως 56, 111, 113 και 114/73, *Coöperatieve Vereniging "Suiker Unie" UA και λοιποί κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Συλλογή της Νομολογίας 1975/00507, παρ. 526 και 527.

για την εκμετάλλευση των αντισυμβαλλομένων της επιχείρησης με δεσπίζουσα θέση («εκμεταλλευτική κατάχρηση»).

Στην πρώτη απόφαση του ΔΕΕ, όπου τέθηκε το θέμα της καταχρηστικής τιμής, ήτοι στην υπόθεση *United Brands*,⁴⁴ καθορίστηκαν τα κριτήρια για να εκτιμηθεί εάν μία τιμή δεν είναι δίκαιη κατά την έννοια του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, του αντίστοιχου άρθρου 6(1) του Νόμου. Το Δικαστήριο έκρινε σχετικά ότι υπερβολικές τιμές υφίστανται όταν η τιμή δεν έχει λογική σύνδεση με την οικονομική αξία του προϊόντος που παρέχεται. Η συνήθης τακτική για να εξαχθεί τέτοιο συμπέρασμα συμπεριλαμβάνει την ανάλυση της τιμής και του κόστους του προϊόντος.

Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ αποφάσισε ότι:⁴⁵

«249 Επομένως, πρέπει να ερευνηθεί αν ο κατέχων τέτοια θέση χρησιμοποίησε τις δυνατότητες που του προσφέρει η θέση αυτή για να αρυσθεί εμπορικά πλεονεκτήματα που δεν θα μπορούσε να αποκτήσει σε περίπτωση κανονικού και αρκετά αποτελεσματικού ανταγωνισμού.»

250 Τέτοιου είδους κατάχρηση συνιστά, στην προκειμένη περίπτωση, η χρέωση υπερβολικής τιμής, δυσανάλογης προς την οικονομική αξία της προσφερόμενης παροχής.

251 Η υπερβολή αυτή θα ήταν δυνατό, μεταξύ άλλων, να εκτιμηθεί αντικειμενικά αν μπορούσε να μετρηθεί συγκρίνοντας την τιμή πωλήσεως του εν λόγω προϊόντος με το κόστος παραγωγής του, σύγκριση από την οποία θα προέκυπτε το ύψος του περιθωρίου κέρδους. Η Επιτροπή όμως δεν έκανε τέτοια σύγκριση, καθόσον δεν διέθετε ανάλυση της δομής των εξόδων της UBC.

252 Πρέπει λοιπόν να εκτιμηθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών που πράγματι έγιναν και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, να εξετασθεί αν επιβλήθηκε μη δίκαιη τιμή, είτε κατ' απόλυτη έννοια είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

253 Μπορούν να επινοηθούν και άλλες μέθοδοι —και η οικονομική επιστήμη δεν έχει παραλείψει να επινοήσει αρκετές — προκειμένου να καθοριστεί σε ποιες περιπτώσεις η τιμή ενός προϊόντος είναι μη δίκαιη.

254 Εκτιμώντας τις όχι αμελητέες και ενίοτε σημαντικότερες δυσχέρειες καθορισμού της τιμής κόστους παραγωγής, η οποία μπορεί ενίοτε να περιλαμβάνει κατανομή των έμμεσων δαπανών και των γενικών εξόδων κατ' ελεύθερη εκτίμηση και η οποία μπορεί να παρουσιάζει σημαντικές διαφορές ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το αντικείμενό της, την περίπλοκη φύση της, τη γεωγραφική έκταση των δραστηριοτήτων της, το αν παράγει ένα μόνο ή διάφορα προϊόντα, τον αριθμό των θυγατρικών της εταιριών και τις μεταξύ τους σχέσεις, η τιμή κόστους της

⁴⁴ Βλ. Υπόθεση 27/76, *United Brands Co and United Brands Continental Bv κατά της Επιτροπής*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1978.

⁴⁵ *Ibid.*

μπανάνας δεν φαίνεται να παρουσιάζει ανυπέρβλητα προβλήματα.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Το Δικαστήριο, στην εν λόγω υπόθεση, έκρινε ότι το κατά πόσο η τιμή ενός προϊόντος είναι υπερβολική, θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να εκτιμηθεί κατά τρόπο αντικειμενικό, με τον υπολογισμό του ύψους της τιμής συγκρίνοντας ανάμεσα στην τιμή πώλησης του εν λόγω προϊόντος και του κόστους παραγωγής του, η οποία (σύγκριση) θα μπορούσε να αποκαλύψει το εύρος του περιθωρίου κέρδους και ακολούθως να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτή καθ' αυτή είναι μη δίκαιη, συγκρινόμενη με τις τιμές των ανταγωνιστικών προϊόντων, όπου δύναται να κριθεί μη δίκαιη.

Στην ουσία, το ΔΕΕ ακολούθησε δύο σημεία για τον καθορισμό της υπερβολικής τιμολόγησης. Καταρχάς, για τη στοιχειοθέτηση της υπερβολικής τιμολόγησης πρέπει να καθορισθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών (κόστους) που πράγματι έγιναν από τη δεσπόζουσα επιχείρηση και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε από αυτήν και κατά δεύτερον, αν προκύπτει τέτοια δυσαναλογία, να εξετασθεί αν η τιμή που επιβλήθηκε ήταν μη εύλογη, είτε αφεαυτή, είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

Συνεπώς, μία σύγκριση μεταξύ τιμής και κόστους γίνεται καθ' αρχήν για να διαπιστωθεί το περιθώριο κέρδους που επιτυγχάνεται από τη δεσπόζουσα επιχείρηση. Εάν το καθαρό περιθώριο κέρδους βρεθεί ότι είναι «υπερβολικό», η τιμολογιακή πολιτική της δεσπόζουσας επιχείρησης πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω για να διαπιστωθεί εάν η τιμή είναι «μη δίκαιη».⁴⁶ Προκειμένου να πληρούται το πρώτο σκέλος της νομολογίας της United Brands, πρέπει η διαφορά μεταξύ κόστους και τελικής τιμής πωλήσεως του σχετικού προϊόντος ή της σχετικής υπηρεσίας να είναι ιδιαίτερα σημαντική, έτσι ώστε τα καθαρά περιθώρια κέρδους της δεσπόζουσας επιχείρησης να είναι εξαιρετικά υψηλά («μη εύλογα»).

Φυσικά το ΔΕΕ αναγνώρισε ότι μπορεί να υπάρξουν ορισμένες δυσκολίες καθορισμού του κόστους παραγωγής ιδιαίτερα έχοντας υπόψη ότι μια επιχείρηση μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικότερα και να έχει υψηλά ή σε αντίθετη περίπτωση μικρά κέρδη. Είναι γι' αυτό που όπως δήλωσε το ΔΕΕ στην υπό αναφορά υπόθεση πρέπει να δίδεται προσοχή στον καθορισμό του κόστους παραγωγής ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το αντικείμενο της δραστηριοποίησής της, αν παράγει ένα ή περισσότερα προϊόντα, τον αριθμό των θυγατρικών της και τη σχέση που υπάρχει μεταξύ τους.

Στην υπόθεση *General Motors*,⁴⁷ το Δικαστήριο αποδέχτηκε τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικά υψηλής τιμολόγησης παρόλο που ακύρωσε

⁴⁶ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Scandlines Sverige AB/Port of Helsingborg* (COMP/A.36.568./D3), παρά. 158: "In any event, even if it were to be assumed that the profit margin of HHAB is high (or even "excessive"), this would not be sufficient to conclude that the price charged bears no reasonable relation to the economic value of the services provided. The Commission would have to proceed to the second question as set out by the Court in *United Brands*, in order to determine whether the prices charged to the ferry operators are unfair, either in themselves or when compared to other ports."

⁴⁷ Υπόθεση 26/75, *General Motors Continental vs Commission*, [1975] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1367, παρά.12.

την απόφασή της, γιατί η General Motors οικειοθελώς τερμάτισε την πιθανολογούμενη παράβαση μειώνοντας τις τιμές της και αποζημιώνοντας για το επιπρόσθετο ποσό που χρέωνε, μόλις αντιλήφθηκε ότι οι τιμές ήταν υπερβολικά υψηλές. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν η σύγκριση της τιμής της *General Motors* για την έκδοση πιστοποιητικών με άλλες εταιρείες που παρείχαν την ίδια υπηρεσία. Το Δικαστήριο ξεκαθάρισε ότι η ύπαρξη υπερβολικής τιμολόγησης συνιστά κατάχρηση, όταν οι τιμές είναι υπερβολικές σε σχέση με την οικονομική αξία της υπηρεσίας που παρέχεται και αν το αποτέλεσμα θα ήταν ο περιορισμός του παράλληλου εμπορίου (οπότεν και θα περιορίζεται η πιθανότητα ανταγωνισμού από χαμηλότερες τιμές, οι οποίες χρεώνονται από άλλες εταιρείες) ή της καταχρηστικής εκμετάλλευσης των πελατών.⁴⁸

Στην προαναφερόμενη υπόθεση *United Brands*,⁴⁹ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποίησε ως βάση τις τιμές της Ιρλανδίας συγκρίνοντας τις με τις τιμές της UBC και την οικονομική αξία του προϊόντος για να καταλήξει ότι οι τιμές της UBC ήταν υπερβολικές σε σχέση με την οικονομική αξία του προϊόντος (30%-40% διαφορά με τις μη επώνυμες μπανάνες).⁵⁰ Το ΔΕΕ, στην εν λόγω υπόθεση έκρινε ότι τέτοια σύγκριση μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο όταν οι αγορές στα εν λόγω κράτη μέλη είναι αντικειμενικά συγκρίσιμες. Πέραν όμως αυτού, το Δικαστήριο επισήμανε ότι θα πρέπει να προηγηθεί λεπτομερής κοστολογική ανάλυση του προϊόντος, κάτι το οποίο δεν είχε γίνει από μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε προβεί μόνο σε σύγκριση των τιμών της UBC με τους ανταγωνιστές της για αυτό το λόγο, το ΔΕΕ ακύρωσε την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με το σκεπτικό ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είχε προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις επί των πραγματικών περιστατικών, καθώς ούτε επί των εκτιμήσεων που την οδήγησαν στη διαπίστωση ότι η UBC είχε παραβεί το άρθρο 86 της Συνθήκης (νυν 102 της ΣΛΕΕ).

Στις πιο πρόσφατες αποφάσεις *Sundbusserne v. Port of Helsingborg*⁵¹ και *Scandlines Sverige AB v. Port of Helsingborg*,⁵² η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακολούθησε τα σημεία που καταγράφηκαν στην υπόθεση *United Brands* από το Δικαστήριο. Παρόλα αυτά, στην απόφαση *Scandlines*, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε μια σειρά από δυσκολίες. Συγκεκριμένα προβλήθηκε το επιχείρημα ότι ακόμη και αν ήταν δυνατόν να αποδειχθεί ότι ένα περιθώριο κέρδους (price-cost margin) είναι υπερβολικό, υπάρχει περιορισμένη καθοδήγηση ως προς το αν μια τιμή είναι άδικη όταν γίνονται συγκρίσεις, αν είναι καθόλου δυνατόν να γίνουν τέτοιες συγκρίσεις.⁵³

⁴⁸ Βλ. σχετικά Faull & Nikpay "The EC Law of Competition", 2nd edition, 2007 Oxford, par. 4.366.

⁴⁹ *Supra* υποσ. 44.

⁵⁰ Βλ. Υπόθεση 389/87, *Ministere Public v Tournier* [1989] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2521, παρ. 38 και *Lucazeau v Societesdes Auteurs, Compositeurset Editeursde Musique* (SACEM) [1989] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2811 παρ. 21.

⁵¹ Απόφαση της Επιτροπής 23/7/2004, *Sundbusserne v. Port of Helsingborg* (COMP/A.36.570/D3), http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/36570/36570_39_5.pdf

⁵² Απόφαση της Επιτροπής 23/7/2004, *Scandlines Sverige AB v. Port of Helsingborg* (COMP/A.36.568/D3) http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/36568/36568_44_4.pdf

⁵³ *Ibid*, σκέψεις 163, 169 et seq.

Στην απόφαση *Sundbusserne*, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν επαρκείς αποδείξεις ότι οι τιμές δεν ήταν καθ' αυτές αθέμιτες⁵⁴ και ότι δεν υπήρχαν επαρκείς αποδείξεις ότι οι τιμές ήταν αθέμιτες συγκρινόμενες με τις τιμές που χρέωναν άλλα λιμάνια.

Στις προαναφερόμενες υποθέσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν απεδέχθη την προσέγγιση “cost-plus approach” που πρόβαλαν οι καταγγέλλουσες, καθότι στην προκειμένη περίπτωση υπήρχε αβεβαιότητα ως προς το πραγματικό κόστος (κόστος παραγωγής) και αντί αυτού χρησιμοποιήθηκε κόστος κατά προσέγγιση (approximate cost allocation) στη βάση υποθέσεων. Επιπρόσθετα, η καταγγελλόμενη *Helsingborgs* δεν είχε υποβάλει ρεαλιστικό κοστολογικό μοντέλο (realistic cost model), οπότε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέτρεξε στους ελεγμένους οικονομικούς λογαριασμούς. Τέλος, παρά τις οικονομικές αναλύσεις που είχαν πραγματοποιηθεί, διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία που να υποδεικνύουν ότι η τιμή καθ' αυτή ήταν υπερβολική.⁵⁵

Στην προαναφερόμενη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Scandlines*, διαπιστώθηκε ότι κατά τον υπολογισμό της οικονομικής αξίας του προϊόντος, αφενός πρέπει να γίνεται ανάλυση του πραγματικού κόστους παραγωγής και αφετέρου να συνυπολογίζονται και άλλα έξοδα, ήτοι non cost related factors.

Όσον αφορά τους αθέμιτους όρους, το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου ρητώς απαγορεύει αθέμιτους όρους, όπως επίσης και η πρόνοια του άρθρου 6(1)(γ), που αναφέρεται σε ανόμοιους όρους. Σχετικά, στην υπόθεση *Tetra Pak I*⁵⁶ κρίθηκε ότι οι όροι, τους οποίους η δεσπόζουσα επιχείρηση επέβαλε στους πελάτες της, ήταν επαχθείς.

Σημειώνεται, ότι βασική διαπίστωση της μελέτης των οικονομικών της συμπεριφοράς (behavioral economics), είναι ότι όταν οι πελάτες αντιμετωπίζουν πολύπλοκες στρατηγικές τιμολόγησης, οι οποίες χαρακτηρίζονται από χαμηλό αρχικό τέλος (fee) σε συνδυασμό με ακριβές ακολούθως σχετικές παρεχόμενες υπηρεσίες, αυτοί συχνά καταλήγουν με ανεπιθύμητες προσφορές ή συμφωνίες. Με αυτό κατά νου, οι κατασκευαστές/παραγωγοί μπορούν να χειριστούν ή/και να εκμεταλλευτούν τους πελάτες μέσω διαφόρων πρακτικών ή/και «κρυφών χρεώσεων», όπως κυρώσεων για την καθυστέρηση και υπερβολικά τέλη διεθνούς περιαγωγής.⁵⁷

Και πάλι, το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ε.Ε. παρέχει μια βάση για τον περιορισμό αυτών των πρακτικών από δεσπόζουσες επιχειρήσεις. Όπως προαναφέρθηκε, στην απόφαση *Tetra Pak II*, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η δεσπόζουσα εταιρεία διέπραξε καταχρήσεις κατά τους όρους του άρθρου 86 της Συνθήκης (νυν άρθρο 102 ΣΛΕΕ), καθότι είχε μισθώσει το υλικό συσκευασίας στους πελάτες

⁵⁴ Βλ. σχετικά *supra* υποσ. 51, παρά. 220-222.

⁵⁵ Βλ. σχετικά *supra* υποσ. 51, παρά. 203.

⁵⁶ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 92/163/ΕΟΚ: *Tetra Pak II* (IV/31.043), [1991] ΕΕ L 72 της 18.3.1992, σ. 1 έως 68.

⁵⁷ The Global Competition Law Centre, GCLC Working Paper 02/10, «*Behavioral Economics and Abuse of Dominance: A Proposed Alternative Reading of the Article 102 TFEU Case-Law*», Nicolas PETIT and Norman NEYRINCK University of Liege (ULg), Belgium, College of Europe.

της με μη δίκαιους όρους συναλλαγής. Οι πελάτες της δεσπόζουσας επιχείρησης που είχαν τροποποιήσει ή μετακινήσει το μισθωμένο εξοπλισμό είχαν κληθεί να πληρώσουν: «ένα ποσό, [...], το οποίο όχι μόνο αντιπροσωπεύει το σύνολο σχεδόν όλων των τρεχόντων και μελλοντικών μισθωμάτων, αλλά που επιπλέον καταλήγει να είναι ισοδύναμο και, ενίοτε ανώτερο της τιμής πωλήσεως.»⁵⁸

Σε ακόμα μία περίπτωση, το ΔΕΕ, κατόπιν προδικαστικού ερωτήματος στην υπόθεση *ALSATEL*⁵⁹ σημείωσε περιπτώσεις, οι οποίες αφορούσαν αθέμιτους όρους συναλλαγής στους οποίους θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, νοουμένου ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις της δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης, που έθετε αυτούς και της ύπαρξης επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών. Αναλυτικότερα, το ΔΕΕ ανέφερε τα εξής: «10. Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί ότι, καίτοι η επιβαλλόμενη στους μισθωτές υποχρέωση να απευθύνονται αποκλειστικά στην επιχείρηση εγκαταστάσεων για κάθε μεταβολή της εγκαταστάσεως μπορεί να δικαιολογηθεί από το ότι αυτή παραμένει στην κυριότητά της, εντούτοις το γεγονός ότι είναι ακαθόριστη η τιμή που συνδέεται με τις προσθήκες που συνεπάγονται αυτές οι μεταβολές, ο μονομερής καθορισμός της από την επιχείρηση εγκαταστάσεων, καθώς και η αυτόματη παράταση της συμβάσεως για 15 έτη, εάν οι εν λόγω μεταβολές περιλαμβάνουν αύξηση του μισθώματος άνω του 25%, μπορούν να συνιστούν μη δίκαιους όρους συναλλαγής, οι οποίοι απαγορεύονται, ως καταχρηστικές πρακτικές, από το άρθρο 86 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής αυτού του άρθρου.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αργότερα και το ΔΕΕ επιβεβαίωσαν στην υπόθεση *Der Grüne Punkt (DSD)*⁶⁰ ότι οι όροι, τους οποίους η DSD επέβαλε, αναφορικά με το εμπορικό της σήμα Green Dot στη Γερμανία, θεωρούνταν μη δίκαιοι κατά παράβαση του άρθρου 82(2) στοιχ. α' της Συνθήκης (νυν άρθρο 102 της ΣΛΕΕ), καθότι η DSD χρέωνε τέλη άδειας σε περιπτώσεις όπου το σήμα δεν χρησιμοποιείτο στην πραγματικότητα.

Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε τα εξής:

«(111) Η DSD επιβάλλει δυσανάλογες τιμές και συναλλακτικούς όρους σε περιπτώσεις αναντιστοιχίας μεταξύ της χρήσης του σήματος και της πραγματικής προσφυγής στις υπηρεσίες της DSD για την απαλλαγή από την υποχρέωση ανάληψης και ανακύκλωσης. Γίνεται δεκτό ότι υπάρχει παράβαση του άρθρου 82 παράγραφος 2 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ όταν υπάρχει εμφανής δυσαναλογία μεταξύ του κόστους παροχής της υπηρεσίας και της τιμής που χρεώνεται γ' αυτήν. Το κύριο στοιχείο κόστους της DSD είναι η εκμετάλλευση ενός συστήματος ολικής εδαφικής κάλυψης για την αποκομιδή, τη διαλογή και την ανακύκλωση χρησιμοποιημένων

⁵⁸ *Supra* υποσ. 56, παρά. 131.

⁵⁹ Υπόθεση C-247/86, *ALSATEL - SOCIETE ALSACIENNE ET LORRAINE DE TELECOMMUNICATIONS ET D'ELECTRONIQUE KATA S. A. NOVASAM*, [1988] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1988 σελίδα 05987.

⁶⁰ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2001/463/ΕΚ: *DSD (COMP D3/34493)*, [2001] ΕΕ L 166 της 21.6.2001, σ. 1 έως 24.

συσκευασιών πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 2 της σύμβασης. Απεναντίας, η παροχή άδειας για την αναγραφή στις συσκευασίες πώλησης του σήματος "Der Grüne Punkt" χωρίς αποδεδειγμένη προσφυγή στις υπηρεσίες της DSD συνεπάγεται ελάχιστο κόστος για την εν λόγω εταιρεία ή και κανένα πρόσθετο κόστος, εφόσον η ανάθεση στην DSD αφορά μία επιμέρους ποσότητα. Τούτο προκύπτει από τις ίδιες τις διατάξεις της σύμβασης, σύμφωνα με τις οποίες τα τέλη χρήσης χρησιμεύουν αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη του κόστους αποκομιδής, διαλογής και ανακύκλωσης, καθώς και των αναγκαίων διοικητικών εξόδων (αιτιολογική σκέψη 42). Το κόστος που επωμίζεται η DSD εξαιτίας της χρήσης του σήματος μπορεί να αντιμετωπίζεται -στη χειρότερη περίπτωση- ως τμήμα των διοικητικών της εξόδων. Υπό την έννοια αυτή, ο όρος "τέλος χρήσης" είναι παραπλανητικός, διότι, με βάση ακριβώς τη διατύπωση της σύμβασης την οποία επέλεξε η DSD, το τέλος χρήσης πρέπει πάνω απ' όλα να αντικατοπτρίζει το κόστος παροχής της υπηρεσίας απαλλαγής. Μολονότι σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης η DSD εξαρτά τη χρέωση του τέλους από τη χρήση του σήματος, στην πραγματικότητα οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται η DSD εξαρτώνται από τον όγκο συσκευασιών ως προς τις οποίες παρέχεται η υπηρεσία απαλλαγής για λογαριασμό του αντισυμβαλλόμενου. Κατά συνέπεια, οι τιμές που χρεώνει η DSD είναι υπέρμετρες οσάκις ο όγκος των συσκευασιών που φέρουν το σήμα "Der Grüne Punkt" είναι μεγαλύτερος από τον όγκο των συσκευασιών ως προς τις οποίες παρέχεται η υπηρεσία απαλλαγής.

(112) Γίνεται δεκτό ότι οι συναλλακτικοί όροι είναι αθέμιτοι όταν η δεσπόζουσα επιχείρηση που τους εφαρμόζει δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας(15). Η DSD ζητά από τους αναδόχους του σήματος να επιλέξουν μεταξύ, αφενός, της συγκρότησης ξεχωριστών γραμμών συσκευασίας και δικτύων διανομής και, αφετέρου, της καταβολής ενός τέλους χρήσης το ύψος του οποίου δεν αποτελεί συνάρτηση της υπηρεσίας που τους παρέχεται. Η πρακτική της αυτή αξιολογείται ως επιβολή αθέμιτων συναλλακτικών όρων. [...]» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην εν λόγω υπόθεση, διατύπωσε έναν πληρέστερο ορισμό των αθέμιτων, μη δίκαιων όρων, εκτός της υπόθεσης της *Tetra Pak II*, καταλήγοντας ότι αθέμιτοι συναλλακτικοί όροι υφίστανται: «[...] όταν η δεσπόζουσα επιχείρηση που τους εφαρμόζει δεν τηρεί την αρχή της αναλογικότητας.» Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατήρησε την άποψη, που είχε εκφραστεί σε παλαιότερες υποθέσεις, του κατά πόσο ο όρος είναι κεντρικής σημασίας για το αντικείμενο της σύμβασης, αλλά προχώρησε και έκρινε και το κατά πόσο οι όροι είναι ανάλογοι, λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα συμφέροντα των διαδίκων.

Στο σύγγραμμα του Robert O' Donoghue and A. Jorge Padilla,⁶¹ καταγράφονται σχετικά τα εξής: «*In basic terms, it requires a balancing between the object of the contract, the terms of the contract, and the contractor's justification for those terms. Thus, the clause should: (1) have a legitimate objective*

⁶¹ Robert O' Donoghue and A. Jorge Padilla, "The Law and Economics of Article 82 EC", (2006) Hart Publishing, σελ.654.

other than consumer exploitation; (2) be "effective", that is to say, capable of achieving the legitimate goal; (3) be "necessary" in the sense that there is no alternative that is equally effective in achieving the legitimate goal but less with a restrictive or less exploitative effect; and (4) be "proportionate", in the sense that the legitimate objective pursued by the dominant firm should not be outweighed by its exploitative effect on the trading party in question.»

Επομένως, αυτό που στην ουσία αναφέρεται στη σχετική νομολογία και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ώστε να τύχει ή όχι εφαρμογής η πρόνοια του άρθρου 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ, αντίστοιχο του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, είναι η αξιολόγηση των περιστάσεων ξεχωριστά της κάθε υπόθεσης, αλλά και του κατά πόσο ένας όρος δεν θα ήταν δυνατό να επιβληθεί κάτω από συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού. Επ' αυτού, έχει επίσης λεχθεί ότι: «*Similarly to the process for unfair prices, assessment as to whether trading conditions are unfair or not is based on a hypothetical evaluation of the alleged abuse in a competitive market. The relevant question is: **if conditions were competitive would the dominant undertaking still have been in a position to impose the trading conditions?** If yes, the trading conditions cannot be said to be unfair.»⁶²*

Σημαντική είναι και η απόφαση *Sarl Héli-Inter Assistance*,⁶³ με την οποία το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού και στη συνέχεια το Εφετείο του Παρισιού,⁶⁴ έκριναν ότι το ελικοδρόμιο αποτελεί βασική διευκόλυνση για την παροχή υπηρεσιών μεταφορών άμεσης ανάγκης με ελικόπτερο.⁶⁵ Άξιο αναφοράς είναι ότι το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού (νυν Αρχή Ανταγωνισμού), στην υπό αναφορά υπόθεση είχε να αντιμετωπίσει το ζήτημα των αναβλητικών μέτρων αντί για μια απλή άρνηση συνάψεως σύμβασης και αυτό δεικνύει ότι η εν λόγω απόφαση περιέχει σημαντικές εξελίξεις όχι μόνο αναφορικά με την αρχή των βασικών διευκολύνσεων -που γινόταν για πρώτη φορά ρητή αναφορά της στη Γαλλία- αλλά και για τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους πρέπει να δίνεται η πρόσβαση.⁶⁶

Συγκεκριμένα, στην εν λόγω υπόθεση, η εταιρεία Heli-Inter Assistance κατείχε μονοπώλιο στη διαχείριση του ελικοδρομίου της πόλης Narbonne και ταυτόχρονα παρείχε υπηρεσίες ιατρικών μεταφορών με ελικόπτερο στο νοσοκομείο της Narbonne. Στο τέλος του 1994, το νοσοκομείο της Narbonne μετά από διεξαγωγή μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας, έδωσε την υπηρεσία ιατρικών μεταφορών στην εταιρεία Jet System, η οποία ήταν ανταγωνίστρια της Heli- Inter. Οι όροι της σύμβασης επέβαλλαν ότι ένα ελικόπτερο θα έμενε στη διάθεση του νοσοκομείου, στο ελικοδρόμιο της Narbonne, έτσι δεν υπήρχε εναλλακτική λύση για την S.A. Jet System. Σε αυτή την περίπτωση,

⁶² Erik Bertelsen, Morten Kofmann, Jens Munk Plum, «*Competition Law in Denmark*», (2011) Wolters Kluwer Law & Business, σελ. 124.

⁶³ CONSEIL DE LA CONCURRENCE, Décision n° 96-D-51 du 3 septembre 1996 relative à des pratiques de la Sarl Héli-Inter Assistance.

⁶⁴ Arrêt du 9 septembre 1997 de la cour d'appel de Paris, BOCCRF 7-10-97, σελ. 692.

⁶⁵ Βασίλης Γ. Χατζόπουλος, «*Ο κανόνας των Βασικών Διευκολύνσεων στο Ευρωπαϊκό και Εθνικό Δίκαιο*», (2002) εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ.32.

⁶⁶ NautaDutilh, «*Dealing with Dominance, The Experience of National Competition Authorities*», (2004), Kluwer Law International, σελ. 42.

ο ουσιαστικός χαρακτήρας της υποδομής προέκυπτε από τους όρους, οι οποίοι επιβλήθηκαν από το ίδιο το νοσοκομείο. Η S.A. Jet System ζήτησε από την Heli-Inter να την προμηθεύσει με τις χρεώσεις για τη χρήση των διάφορων υπηρεσιών του ελικοδρομίου (χώρων στάθμευσης, ανεφοδιασμού κτλ), οι οποίες φάνηκαν καταχρηστικές στην S.A. Jet System και έτσι υπέβαλε καταγγελία στο Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού.⁶⁷

Το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού κατέληξε ότι, όταν μια επιχείρηση κατέχει μονοπώλιο στη διαχείριση μιας υποδομής (του ελικοδρομίου στην παρούσα περίπτωση) και είναι την ίδια στιγμή πιθανός ανταγωνιστής των επιχειρήσεων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους χρησιμοποιώντας την υποδομή αυτή, η επιχείρηση καταχράται τη δεσπόζουσα θέση της ή τη σχέση οικονομικής εξάρτησης, στην οποία βρίσκονται προς αυτήν οι ανταγωνιστές της, αν περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό στην κατάντη αγορά (downstream market), θέτοντας αδικαιολόγητη τιμή εισόδου στη σχετική υποδομή.⁶⁸

Συγκεκριμένα, λέχθηκε από το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού το εξής: «[...] que les conditions financières offertes pour l'accès à la structure essentielle par son exploitant devront être non-discriminatoires par rapport aux conditions qu'il s'applique pour sa propre production de services concurrencés et que ces conditions devront être proportionnées, orientées vers les coûts, transparentes et relever de critères objectifs,⁶⁹ (σε ελεύθερη μετάφραση: ότι οι οικονομικές προϋποθέσεις που προσφέρονται για την πρόσβαση στην ουσιαστική υποδομή από το χειριστή του πρέπει να μη δημιουργούν διακρίσεις σε σχέση με τους όρους που εφαρμόζει για τη δική της παραγωγή των ανταγωνιστικών υπηρεσιών και ότι οι όροι αυτοί πρέπει να είναι ανάλογοι, να αντικατοπτρίζουν το κόστος, διαφανείς και πληρούν αντικειμενικά κριτήρια·)

Επομένως, η επιχείρηση, η οποία εκμεταλλεύεται την υποδομή και παράλληλα παρέχει και υπηρεσίες, οφείλει να τη διαθέτει σε τρίτους κάτω από όρους αντικειμενικούς, έναντι αντιτίμου αναλογικού προς το πραγματικό κόστος, υπολογισμένου με διαφανείς διαδικασίες χωρίς να εισάγει διακρίσεις.⁷⁰

Το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού κατέληξε ότι οι υπηρεσίες τις οποίες ζήτησε η S.A. Jet System δεν μπορούσαν να δικαιολογήσουν τις χρεώσεις της Heli-Inter, ενώ η τελευταία δεν κατάφερε να καταδείξει ότι αυτές «ήταν αναλογικές προς τη φύση και τη σημασία των ζητούμενων υπηρεσιών ή απευθύνονταν για την κάλυψη των δαπανών/εξόδων, που πραγματοποιήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από τη Sarl Héli-Inter Assistance για την παροχή των υπηρεσιών αυτών προς την S.A. Jet Systems» (κοστοστρεφείς).⁷¹ (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Supra, υποσ. 63, Décision n° 96-D-51, σελ.7.

⁷⁰ Supra, υποσ. 65, σελ. 32.

⁷¹ Supra, υποσ. 63, Décision n° 96-D-51, σελ. 9-10.

Στη συνέχεια, το Εφετείο σημείωσε ότι τα παραπάνω κριτήρια υπολογισμού του αντιτίμου της πρόσβασης δεν συνεπάγονται σε καμιά περίπτωση έλεγχο τιμών, αλλά αποβλέπουν στη διασφάλιση της ανταγωνιστικής τάξης της αγοράς.⁷² Η Απόφαση του Συμβουλίου επικυρώθηκε και από το Εφετείο και από το Γαλλικό Ακυρωτικό Δικαστήριο.

Τέλος, η Επιτροπή κάνει αναφορά και στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής AAMS⁷³ στην οποία αντικείμενο ανάλυσης, μεταξύ άλλων, ήταν η συμπεριφορά της AAMS, η οποία κατείχε μονοπωλιακή θέση στην ιταλική αγορά χονδρικής πώλησης τσιγάρων, αναφορικά με τη στερεότυπη σύμβαση διανομής, που συνήπτε με ορισμένες επιχειρήσεις παραγωγής τσιγάρων, δυνάμει των οποίων οι εν λόγω επιχειρήσεις ανάθεταν στην AAMS το έργο της εισαγωγής και της χονδρεμπορικής διανομής των τσιγάρων, που κατασκευάζονταν σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει στην απόφασή της ότι το κείμενο της σύμβασης διανομής καθορίζεται μονομερώς από την AAMS, ενώ οι ξένες επιχειρήσεις έχουν απλώς τη δυνατότητα να προσχωρήσουν στη σύμβαση, όπως αυτή καθορίστηκε από την AAMS και καταλήγει ότι, η AAMS, εκμεταλλεζόμενη τη δεσπόζουσα θέση της στην αγορά χονδρικής διανομής τσιγάρων, έχει περιλάβει στις συμβάσεις διανομής ρήτρες, οι οποίες της επιτρέπουν να ελέγχει και, ενδεχομένως, να εμποδίζει τις ανταγωνιστικές πρωτοβουλίες των αλλοδαπών επιχειρήσεων, προκειμένου να προστατεύσει τις δικές της πωλήσεις.⁷⁴ Σημειώνεται ότι το ΔΕΕ επιβεβαίωσε την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁷⁵

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα στην καταγγελία του που αναφέρονται σε παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, λόγω της υπερβολικής τιμολόγησης που καθόρισε το ΚΣΠ, η Επιτροπή, επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της διεξαγωγής της προκαταρκτικής έρευνας, πραγματοποιήθηκε οικονομική ανάλυση, βασισμένη στα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και στην κατεύθυνση που δόθηκε μέσα από τη σχετική νομολογία που αναλύθηκε ανωτέρω, από την οποία διαφαίνονται τα εξής:

(β) Οικονομική Ανάλυση:

Εξετάστηκε η μέθοδος υπολογισμού της τιμολόγησης νερού του ΚΣΠ για οικιακή χρήση για τα έτη 2013-2015 και τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον Πίνακα 1, στη βάση των στοιχείων που

⁷² *Supra*, υποσ. 65, σελ. 32.

⁷³ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 98/538/ΕΚ, *Αυτόνομη Διοίκηση Κρατικών Μονοπωλίων - Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato* (IV/36.010-F3), ΕΕ L 252 [1998], σ. 0047 – 0066.

⁷⁴ *Ibid*, παρά. 34.

⁷⁵ Υπόθεση T-139/98, *Amministrazione Autonoma dei Monopoli di Stato (AAMS) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, [2001] Συλλογή της Νομολογίας 2001 II-03413.

απέστειλε το ΚΣΠ. Σημειώνεται ότι τα έσοδα και τα κόστη, που παρουσιάζονται κατωτέρω από το ΚΣΠ στον Πίνακα 1,⁷⁶ αντιστοιχούν στις πραγματικές του εισπράξεις.⁷⁷

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

	1/1/2013 – 31/12/2013 €	1/1/2014 - 31/12/2014 €	1/1/2015- 31/12/2015 €
Έσοδα ⁷⁸	187.882	166.867	181.198
Κόστος αγοράς νερού από προμηθευτή π.χ. ΤΑΥ			
Κόστος αγοράς νερού από ιδιωτικές γεωτρήσεις			
Κόστος άντλησης νερού από κοινοτικές γεωτρήσεις	134.516	138.356	84.540
Κόστος προσωπικού	33.150	32.200	35.000
Έξοδα διανομής και πωλήσεων			
Άλλα άμεσα έξοδα	14.999	11.343	32.716
Μεικτό κέρδος/ ζημιά	182.665	182.899	152.256
Έξοδα διοίκησης			
Έξοδα χρηματοδότησης			
Άλλα έξοδα			
Συνολικό κέρδος/ζημιά	5.217	(16.034)	28.942

Σύμφωνα με τα στοιχεία που απέστειλε το ΚΣΠ στις 24/11/2016, η κατανάλωση νερού το 2013 ήταν μεγαλύτερη σε σχέση με το 2014 και γι' αυτό τα έσοδα παρουσιάζονται πιο ψηλά το 2013 σε σχέση με το 2014. Επίσης, η μείωση στο κόστος νερού από τη γεώτρηση για το 2015, οφείλεται στη σημαντική μείωση του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και καυσίμων που απαιτούνταν για τη λειτουργία της γεννήτριας άντλησης νερού.

⁷⁶ Από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και την προκαταρκτική έρευνα προκύπτει ότι τα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ακολουθούν τα λογιστικά πρότυπα, που ακολουθούνται από εταιρείες.

⁷⁷ Όπως γίνεται στους ετήσιους λογαριασμούς των Κοινοτικών Συμβουλίων (Ετήσια Έκθεση Εισπράξεων και Πληρωμών).

⁷⁸ Σημειώνεται ότι ο Γραμματέας του ΚΣΠ, σε τηλεφωνική επικοινωνία με την Υπηρεσία, κατά την προκαταρκτική έρευνα, στις 29/11/2016, διευκρίνισε ότι η κατανάλωση στον Πύργο και τα έσοδα που απέστειλε αφορά οικιακή κατανάλωση, καθώς η περιοχή δεν έχει κτηνοτροφικές ή άλλες καλλιέργειες.

Περαιτέρω, το ΚΣΠ, στην ίδια επιστολή εξηγεί ότι, όπως φαίνεται και στις Οικονομικές Καταστάσεις για τα έτη 2013, 2014 και 2015:

- Το κόστος άντλησης νερού από τις Κοινοτικές Γεωτρήσεις το 2013 αφορούσε την κατανάλωση ηλεκτρισμού που απαιτείται για τη λειτουργία της τουρμπίνας, έξοδα ετήσιας συντήρησης και χλωρίωσης, αγορά υδρομετρητών και άλλων εξαρτημάτων, τη συντήρηση και βελτίωση των αγωγών, καθώς επίσης και την εγκατάσταση νέων αγωγών.
- Το κόστος άντλησης νερού από τις Κοινοτικές Γεωτρήσεις το 2014 αφορούσε την κατανάλωση ηλεκτρισμού που απαιτείται για τη λειτουργία της τουρμπίνας, έξοδα ετήσιας συντήρησης και χλωρίωσης, αγορά υδρομετρητών και άλλων εξαρτημάτων, διάφορα άλλα έξοδα τουρμπίνας και καύσιμα για τη λειτουργία της γεννήτριας.
- Το κόστος άντλησης νερού από τις Κοινοτικές Γεωτρήσεις το 2015 αφορούσε την κατανάλωση ηλεκτρισμού που απαιτείται για τη λειτουργία της τουρμπίνας, αγορά υδρομετρητών και άλλα έξοδα.
- Επιπλέον το ΚΣΠ αναφέρει ότι: «Όπως φαίνεται και στις Οικονομικές Καταστάσεις για τα έτη 2013, 2014 και 2015, υπάρχουν οριακά πλεονάσματα καθώς και ελλείμματα. Σε περίπτωση που υπάρχουν πλεονάσματα στο Κεφάλαιο Υδατοπρομήθειας, τα εν λόγω πλεονάσματα χρησιμοποιούνται για αποπληρωμή του Δανείου, που έγινε προς το σκοπό αντικατάστασης των αγωγών της Κοινότητας (Οικονομικές Καταστάσεις 2015)».

Δεδομένου ότι οι λογαριασμοί ετοιμάσθηκαν σε πραγματική βάση (δηλαδή εισπράξεις/πληρωμές) και όχι σε δεδουλευμένη βάση (δηλαδή κέρδος/ζημιά), δεν μπορεί να υπολογισθεί το περιθώριο κέρδους του ΚΣΠ, αλλά υπολογίζεται το ποσοστό πλεονάσματος για να ανευρεθεί η ύπαρξη ή όχι υπερβολικής χρέωσης από μέρους του ΚΣΠ. Παρά το γεγονός ότι στον Πίνακα 1, που απεστάλη από το ΚΣΠ, καταγράφεται ως κέρδος/ζημιά, όπως επεξηγήθηκε, δεν μπορεί να αναφέρεται με αυτό τον τρόπο, καθότι ουσιαστικά αποτελεί πλεόνασμα ή έλλειμμα. Ο υπολογισμός στον Πίνακα 2, έγινε με τη διαίρεση του πλεονάσματος με τις εισπράξεις της υδατοπρομήθειας για τα έτη 2013 – 2015 και τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΤΟΣ	2013	2014	2015
ποσοστό πλεονάσματος/ελλείμματος προς εισπράξεις	2,7%	-9,6%	15,9%

Επ' αυτού, κατά την προκαταρκτική έρευνα ζητήθηκε από το ΚΣΠ να προσκομίσει τις οικονομικές καταστάσεις του βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (accruals basis), ώστε να υπολογιστεί το

περιθώριο κέρδους του ΚΣΠ αναφορικά με την υδατοπρομήθεια. Το ΚΣΠ σε απάντησή του στις 9/3/2017 ανέφερε ότι:

- Αποτάθηκε στον Γενικό Ελεγκτή με επιστολή, ημερομηνίας 23/2/2017, ζητώντας την άποψή του κατά πόσο το ΚΣΠ μπορεί να αναθέσει την ετοιμασία των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων σε ιδιωτικό Ελεγκτικό Γραφείο, λαμβάνοντας υπόψη την Εγκύκλιο που απέστειλε ο Έπαρχος Λεμεσού προς τα Κοινοτικά Συμβούλια στις 2/6/2016 κατόπιν υποδείξεων του (Γενικού Ελεγκτή), σχετικά με την Παροχή Υπηρεσιών από Ελεγκτικούς Οίκους που διορίζονται απευθείας από τα Κοινοτικά Συμβούλια, η οποία αναφέρει τα ακόλουθα:

«...το άρθρο 71 του περί Κοινοτήτων Νόμου, προβλέπει ρητά ότι ο έλεγχος των τελικών λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων διενεργείται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ο οποίος δύναται με βάση το άρθρο των περί Καταθέσεων Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, κατά την κρίση του, να αναθέτει τον έλεγχο ή να υποδεικνύει την ανάλυση του ελέγχου των λογαριασμών οποιουδήποτε υπό αυτού ελεγχόμενου οργανισμού, σε ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία, νομίμως πιστοποιημένα, των οποίων ο διορισμός και η αμοιβή εγκρίνονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Ως εκ των ανωτέρω, παρακαλώ όπως προβείτε άμεσα, στον τερματισμό τέτοιων συμβάσεων, με τον τρόπο που καθορίζεται σε αυτές και να μην καταβάλλονται οποιαδήποτε ποσά, από τα Ταμεία των Κοινοτικών σας Συμβουλίων, σε Ελεγκτικούς Οίκους που διορίστηκαν απευθείας από εσάς, για σκοπούς ελέγχου των οικονομικών τους καταστάσεων.».

- Ο Γενικός Ελεγκτής απάντησε στο ΚΣΠ την 1/3/2017 ότι: *«η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, με βάση τα άρθρα 79(2) και 79(4) του Νόμου 20(Ι)/2014, ετοίμασε πρότυπο έντυπο Οικονομικών Καταστάσεων, το οποίο βασίζεται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο για τον Δημόσιο Τομέα (ΔΛΠΔΤ) «Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση με βάση την λογιστική αρχή των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών». Το εν λόγω έντυπο θα πρέπει να χρησιμοποιείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια για την ετοιμασία των Οικονομικών τους Καταστάσεων από το έτος 2015 και εντεύθεν. Υπό το φως των πιο πάνω, εισηγούμαστε όπως διευκρινιστεί με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού κατά πόσο είναι αναγκαία η ετοιμασία Οικονομικών Καταστάσεων για τα έτη 2013-2015 με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Σε τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να απευθυνθείτε στο Υπουργείο Εσωτερικών για τις κατευθυντήριες γραμμές που ζητάτε επί τους θέματος».*
- Το ΚΣΠ προσκόμισε τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις 2013-2015, οι οποίες ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω ετήσιες οικονομικές καταστάσεις είναι βάσει πραγματικών δεδομένων και είναι οι ίδιες με αυτές που έχει ήδη επισυνάψει το ΚΣΠ.

- Ως εκ τούτου, το ΚΣΠ ζήτησε όπως επανεξεταστεί το αίτημα της Υπηρεσίας για ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (accruals basis).

Παρατίθενται οι σχετικοί πίνακες, που απέστειλε το ΚΣΠ με ηλεκτρονικό μήνυμα στις 10/3/2017, στους οποίους διαφαίνονται, ανά μήνα για το έτος 2015, οι δαπάνες και τα έσοδα της υδατοπρομήθειας:

Έσοδα Υδατοπρομήθειας	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ	
		ΣΥΝΟΛΟ €
	-	
Τέλη Κατανάλωσης Νερού		166.567
Φ.Π.Α. στα Έσοδα Υδατοπρομήθειας		8.135
Χρεώσεις Αποχετευτικού στα Τέλη Καταν. Νερού		0
Εγκαταστάσεις, Επιδιορθώσεις Υδρομετρητών		0
Τέλη Παροχής Νερού σε Οικόπεδα		0
Τέλη σύνδεσης και επανασύνδεσης		0
Δικαιώματα Παροχής Νερού σε Οικοδομές		3.360
Πωλήσεις Υδρομετρητών, Εξαρτημάτων κ.α.		2.000
Πώληση Νερού		0
Πώληση Φρεατίων Υδατοπρομήθειας		0
Έλεγχος Υδρομετρητών		0
Δικαιώματα Επίβλεψης Τοποθέτησης Κεντρικών Αγωγών		0
Διάφορα Έσοδα Υδατοπρομήθειας		1.136
		181.198

Δαπάνες Υδατοπρομήθειας	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ
	ΣΥΝΟΛΟ
	€
Αγορά Νερού	0
Κατανάλωση Ηλεκτρικού Ρεύματος Υδραντλιών	84.540
Συντήρηση και Βελτίωση Δικτύου Υδατοπρομήθειας	0
Εγκατάσταση Υδρομετρητών	0
Κόστος Υδρομετρητών	0
Άλλα έξοδα Υδατοπρομήθειας	32.716
	117.256

Επισημαίνεται ότι τα νέα στοιχεία που απέστειλε το ΚΣΠ είναι πανομοιότυπα με αυτά που καταγράφονται στον Πίνακα 1.

Σημειώνεται ότι στους πίνακες που απέστειλε το ΚΣΠ στις 10/3/2017, στους οποίους διαφαίνονται οι δαπάνες και τα έσοδα της υδατοπρομήθειας για το έτος 2015, παρουσιάζονται «Δαπάνες Προσωπικού» ύψους €359.564 και δεν διαχωρίζεται το «Κόστος Προσωπικού» για την υδατοπρομήθεια. Επί τούτου, το ΚΣΠ σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 18/11/2016, ανέφερε, ξεχωριστά για κάθε έτος, τα εξής: «τα έξοδα κόστους του προσωπικού, ανέρχονταν [...], όπως αυτά φαίνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις (Μηνιαίο Τακτικό Προσωπικό) και αφορούν τις πληρωμές του προσωπικού – εργατών που ασχολούνται με τις επιδιορθώσεις και την καταμέτρηση των υδρομετρητών».

Επιπλέον, συγκρίθηκαν τα τέλη νερού του ΚΣΠ με αυτά γειτονικών Κοινοτικών Συμβουλίων, όπως της Μονής, Παρεκκλησιάς και Πεντακώμου, ώστε να ελεγχθεί κατά πόσο αυτά κυμαίνονται στα ίδια πλαίσια ή είναι πιο χαμηλά. Τα τέλη και των τεσσάρων Κοινοτικών Συμβουλίων παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΥΡΓΟΥ		
A/A	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΣΕ M ³	ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ
1.	ΠΑΓΙΟ ΑΝΑ 4μηνο	12,00
2.	0-40	0,50
3.	41-80	0,60
4.	81-120	0,70
5.	121-140	1,50
6.	141-160	3,00
7.	161 και άνω	4,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΟΝΗΣ		
A/A	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΣΕ M ³	ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ
1.	ΠΑΓΙΟ ΑΝΑ 3μηνο	8,00
2.	0-40	0,25
3.	41-80	0,50
4.	81-100	1,00
5.	101-125	2,00
6.	126-150	3,00
7.	151 και άνω	4,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑΣ		
A/A	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΣΕ M ³	ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ
1.	ΠΑΓΙΟ ΑΝΑ 3μηνο	9,00
2.	0-40	0,85
3.	41-80	1,10
4.	81-120	1,50
5.	121-160	2,10
6.	161-200	3,20
7.	201 και άνω	4,10

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΕΝΤΑΚΩΜΟΥ*		
A/A	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΣΕ M ³	ΤΕΛΗ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ
1.	ΠΑΓΙΟ ΑΝΑ 3μηνο	12,00
2.	0-40	1,00
3.	41-80	1,40
4.	81-120	2,35
5.	121-	5,00

*Τα στοιχεία πάρθηκαν από λογαριασμό καταναλωτή και δεν δόθηκε κατάλογος με τα τέλη.

Συγκρίνοντας τα τέλη, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- α)** Τα τέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Πεντακώμου, είναι κατά πολύ πιο ψηλά από όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων, τόσο το πάγιο όσο και οι διατιμήσεις σε κάθε κλίμακα.
- β)** Τα τέλη του ΚΣΠ, δεν παρουσιάζονται πιο ψηλά από των άλλων Κοινοτικών Συμβουλίων.
- γ)** Το πάγιο ανά μήνα του ΚΣΠ, είναι το ίδιο με του Κοινοτικού Συμβουλίου Παρεκκλησίας και ανέρχεται στα €3,00, ενώ του Κοινοτικού Συμβουλίου Μονής στα €2,66.

δ) Το Κοινοτικό Συμβούλιο Μονής, εκτός από το πιο χαμηλό πάγιο, χρησιμοποιεί χαμηλές χρεώσεις για τις δύο πρώτες κλίμακες, δηλαδή 0-40 και 41-80 κυβικά μέτρα, πιο ψηλές χρεώσεις για τις δύο επόμενες κλίμακες 81-100 και 101-125 κυβικά μέτρα, ενώ οι χρεώσεις στις τελευταίες κλίμακες καταλήγουν στα ίδια πλαίσια.

Καταρτίστηκε ο πιο κάτω πίνακας με τις χρεώσεις των Κοινοτικών Συμβουλίων για σκοπό σύγκρισης αυτών:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΧΡΕΩΣΕΙΣ*				
ΚΛΙΜΑΚΕΣ	ΚΣΠ	Κ.Σ. ΜΟΝΗΣ	Κ.Σ. ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	Κ.Σ. ΠΕΝΤΑΚΩΜΟΥ
Μέχρι 40 τόνους	$€9,00+(40*0,50)=€29,00$	$€8,00+(40*0,25)=€18,00$	$€9,00+(40*0,85)=€43,00$	$€12,00+(40*1,00)=€52,00$
Επόμενοι 40 τόνοι	$€29,00+(40*0,60)=€53,00$	$€18,00+(40*0,50)=€38,00$	$€43,00+(40*1,10)=€87,00$	$€52,00+(40*1,40)=€108,00$
Επόμενοι 40 τόνοι	$€53,00+(40*0,70)=€81,00$	$€38,00+(20*1,00+20*2,00)=€98,00$	$€87,00+(40*1,50)=€147,00$	$€108,00+(40*2,35)=€202,00$
Επόμενοι 40 τόνοι	$€81,00+(20*1,50+20*3,00)=$ $€171,00$	$€98,00+(5*2,00+25*3,00+10*4,00)=$ $€223,00$	$€147,00+(40*2,10)=€231,00$	$€202,00+(40*5,00)=€402,00$
Επόμενοι 40 τόνοι	$€171,00+(40*4,00)=€331,00$	$€223,00+(40*4,00)=€383,00$	$€231,00+(40*3,20)=€359,00$	$€402,00+(40*5,00)=€602,00$
Επόμενοι 40 τόνοι	$€331,00+(40*4,00)=€491,00$	$€383,00+(40*4,00)=€543,00$	$€359,00+(40*4,10)=€523,00$	$€602,00+(40*5,00)=€802,00$

*Για σκοπούς σύγκρισης δίδονται οι χρεώσεις ανά τριμηνία.

Βάσει του πιο πάνω πίνακα, συμπεραίνεται ότι οι χρεώσεις του ΚΣΠ για τους πρώτους 80 τόνους είναι χαμηλότερες από αυτές της Παρεκκλησιάς κατά περίπου 39% ($(€87-€53)/€87$) και του Πεντακώμου κατά περίπου 51% ($((€108-€53)/€108)$) και ελάχιστα ψηλότερες από της Μονής κατά 15% ($((€53-€38)/€38)$). Σε όλες όμως τις επόμενες κλίμακες, οι χρεώσεις του ΚΣΠ είναι χαμηλότερες από όλες τις άλλες κοινότητες, με την υψηλότερη κλίμακα, που αφορά και την καταγγελία, να ανέρχεται για το ποσό χρέωσης στους 240 τόνους στα €491, ενώ της αμέσως επόμενης κοινότητας, ήτοι της Παρεκκλησιάς να ανέρχεται στα €523 και της μεγαλύτερης (Πεντακώμου) στα €802.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του κ. Προκοπίου ότι οι χρεώσεις του ΚΣΠ είναι υπερβολικές, αφού η αύξηση από την πρώτη ταρίφα μέχρι την τελευταία είναι 700% ($(€4,00-€0,50)/€0,50=€3,50/0,50=700%$), παρατηρείται ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Μονής που έχει το πιο χαμηλό πάγιο και τις πιο χαμηλές χρεώσεις στις δύο πρώτες κλίμακες, η αύξηση από την πρώτη ταρίφα μέχρι την τελευταία ανέρχεται στα 1.500% ($(€4,00-€0,25)/€0,25=€3,75/0,25=1.500%$). Ενώ για το Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς, αν και τα τέλη σε κάθε κλίμακα είναι πιο ψηλά, η αύξηση από την πρώτη ταρίφα μέχρι την τελευταία ανέρχεται στα 382,4% ($(€4,10-$

€0,85=€3,25X100=325/0,85=382,4%). Επομένως, βάσει των πιο πάνω στοιχείων και στο πλαίσιο των ισχυρισμών του καταγγέλλοντα, δεν μπορεί να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα ότι είναι υπερβολική η χρέωση με μόνο δεδομένο το ύψος των χρεώσεων από την αύξηση της πρώτης ταρίφας μέχρι την τελευταία.

Επίσης, προς υποστήριξη των πιο πάνω, σημειώνεται ότι, σύμφωνα και με την Κ.Δ.Π. 128/2014 είτε πρόκειται για προμήθεια νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα είτε εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων, ο Κανονισμός καθορίζει ότι: «[...] τα τέλη και τα κλιμάκια για οικιακή χρήση που επιβάλλονται από τους παρόχους του νερού ύδρευσης προς τον τελικό καταναλωτή καθορίζονται από κάθε πάροχο σύμφωνα με τη μέθοδο τιμολόγησης κατά αύξουσες κλίμακες.» Επίσης καταγράφεται ότι, «κάθε πάροχος δύναται, κατά την κρίση του, να προτείνει ένα ή περισσότερα κλιμάκια τιμών με ψηλότερες τιμές από την κύρια τιμή (p1), προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση, με πολύ υψηλότερες τιμές για τα κλιμάκια μεγάλων καταναλώσεων.[...]» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Επιπλέον, αναφορικά με τον ισχυρισμό του κ. Προκοπίου ότι η κατανάλωση των 304 τόνων νερού, που εμφανίζεται στον λογαριασμό του, δεν είναι η πραγματική, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σε επιστολή που απέστειλε ο ίδιος προς το ΚΣΠ στις 24/10/2015, αναφέρει ότι έγινε αλλαγή του μετρητή του χωρίς να ενημερωθεί προηγουμένως, ώστε να επιβεβαιώσει τη μηδενική ένδειξη όταν τοποθετήθηκε και ότι κατά την καλοκαιρινή περίοδο καταναλώνει περίπου 1 τόνο νερό, δηλαδή 120 τόνους την τετραμηνία. Στη συνέχεια αμφισβητεί την εν λόγω κατανάλωση δεδομένου ότι η οικογένεια του απουσίαζε για 1,5 μήνα. Προς επιβεβαίωση της λανθασμένης ένδειξης του μετρητή, στις 20/10/2016, ο κ. Προκοπίου απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα, στο οποίο επισυνάπτει μαγνητοσκοπήση του υδρομετρητή του.

Συγκεκριμένα, ο καταγγέλλων αναφέρει στην εν λόγω επιστολή του ότι: «*Το τελευταίο διάστημα 2-3 μηνών η κοινότητα Πύργος διακόπτει την παροχή νερού στα υποστατικά λόγω προβλημάτων που αντιμετωπίζει με τα αποθέματα της. Η οικία μου βρίσκεται σε μικρό ύψωμα της κοινότητας και εξ όσων γνωρίζω είμαστε τα τελευταία σπίτια της γραμμής υδροδότησης, η οποία γραμμή ξεκινά από την άλλη πλευρά της κοινότητας. Προ ενός μηνός εντελώς τυχαία υπέπεσε στην αντίληψη μου το ακόλουθο συμβάν αργά το βράδυ, το οποίο κατέγραψα στο κινητό μου τηλέφωνο. Ενώ βρισκόμουν έξω στην αυλή και κοντά στην έξοδο του σπιτιού όπου βρίσκετε και ο υδρομετρητής, τον άκουα να δουλεύει ενώ γνώριζα ότι το νερό είχε διακοπεί όπως κάθε βράδυ από τις 9μμ. Το διερεύνησα και πράγματι ο μετρητής κατέγραφε και μάλιστα με γρήγορη ταχύτητα ενώ δεν υπήρχε παροχή νερού τη συγκεκριμένη στιγμή, γεγονός που φαίνεται στο βίντεο αφού η βρύση δίπλα από το μετρητή είναι ανοιχτή και δεν τρέχει νερό. Ουσιαστικά λόγω των άδειων σωλήνων και της ύπαρξης αέρα από την κενή απορρόφηση δημιουργήθηκε πίεση αρκετή ώστε να δίνει στροφές στον υδρομετρητή και να καταγράφει δίχως να παρέχει νερό. Για το συμβάν ενημέρωσα τη γραμματεία του συμβουλίου τη*

μεθεπόμενη μέρα και τους ζήτησα να ενημερώσουν τον αρμόδιο συνάδελφο τους να έρθει σε επαφή μαζί μου για το εν λόγω περιστατικό. Δυστυχώς καμία ενέργεια εκ μέρους τους.»

Επ' αυτού, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο έλεγχος της σωστής λειτουργίας του υδρομετρητή είναι θέμα τεχνικό, για το οποίο αρμόδιος να το επιληφθεί είναι το ΚΣΠ, που όπως παρατηρείται από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, όταν ξανατέθηκε παλιότερα αυτό το θέμα, εκτός της αλλαγής του μετρητή,⁷⁹ το ΚΣΠ προχώρησε και στην τοποθέτηση δεύτερου στην οικία του καταγγέλλοντα με σκοπό να διαπιστωθεί αν υπήρξε οποιαδήποτε βλάβη ή όχι, πράγμα το οποίο δεν διεφάνη. Με άλλα λόγια, το κατά πόσο το ΚΣΠ προβαίνει σε τεχνικό έλεγχο των υδρομετρητών της περιοχής του ή δεν επιδιορθώνει αυτούς, δεν είναι θέματα για τα οποία ο Νόμος παρέχει στην Επιτροπή δυνατότητα δράσης.

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο παλαιότερος μετρητής, που βρισκόταν στην οικία του καταγγέλλοντα, αντικαταστάθηκε από το ΚΣΠ.

Επ' αυτού, ζητήθηκε από το ΚΣΠ, κατά την προκαταρκτική έρευνα, να προσκομίσει τις καταστάσεις λογαριασμών του κ. Προκοπίου από το 2011 μέχρι την πρώτη τετραμηνία του 2016 και οι καταναλώσεις του εμφανίζονται στον Πίνακα 8:

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΚΥΒΙΚΑ ΜΕΤΡΑ			
Έτος	1^η τετραμηνία (Δεκ.-Μάρτ.)	2^η τετραμηνία (Απρ.- Ιούλ.)	3^η τετραμηνία (Αύγ.-Νοέμ.)
2011	23	132	80
2012	5	13	10
2013	11	8	8
2014	28	101	0
2015	77	304	206
2016	48		

Το ΚΣΠ, σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, προσκόμισε τους λογαριασμούς καταναλωτών με μεγάλη κατανάλωση για την 2^η τετραμηνία 2014 και την 2^η τετραμηνία 2015, δηλαδή τους μήνες από Απρίλιο έως και Ιούλιο, που υπάρχει μεγάλη κατανάλωση λόγω θερμοκρασιών και παρουσιάζονται στον Πίνακα 9 που ακολουθεί:

⁷⁹ Σύμφωνα με την επιστολή του καταγγέλλοντα προς το ΚΣΠ ημερομηνίας 24/10/2015, αναφέρεται ότι η αλλαγή του μετρητή της οικίας του πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με την ενημέρωση που του έγινε, την 1/4/2015. Στις δε απαντήσεις του ημερομηνίας 8/2/2016, σε σχετικό ερωτηματολόγιο, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ο καταγγέλλων αναφέρει ότι η αλλαγή του μετρητή πραγματοποιήθηκε 28/2/2015, όπου και μετά από αυτή την αλλαγή, ξεκινήσαν οι υπερχρεώσεις. Η τελευταία ημερομηνία επιβεβαιώνεται και σε επιστολή του ΚΣΠ ημερομηνίας 30/10/2015 προς τον κο. Προκοπίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

	ΟΝΟΜΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ/ΡΙΑΣ	Κατανάλωση 2 ^η Τετραμηνίας 2014 σε κυβικά μέτρα	Κατανάλωση 2 ^η Τετραμηνίας 2015 σε κυβικά μέτρα
1.	{...}*	452	496
2.	{...}	325	252
3.	{...}	271	165
4.	{...}	609	87
5.	{...}		329

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η κατανάλωση, σχεδόν όλων των πιο πάνω καταναλωτών, παραμένει στα ίδια ψηλά επίπεδα κατά τη 2^η τετραμηνία 2014 και 2^η τετραμηνία 2015. Υπάρχει μεν μείωση στην κατανάλωση κατά το 2015, αλλά η απόκλιση δεν είναι σημαντική, όπως στην περίπτωση του κ. Προκοπίου πριν και μετά την αλλαγή του υδρομετρητή, εφόσον όλες οι καταναλώσεις αφορούν τις μεγάλες κλίμακες χρέωσης. Η μόνη σημαντική μείωση που καταγράφεται είναι στον προτελευταίο καταναλωτή για το 2015.

Στη βάση των πιο πάνω στοιχείων του Πίνακα 8, παρατηρείται ότι από το 2012 μέχρι την 1^η τετραμηνία 2014, η κατανάλωση νερού στο υποστατικό του κ. Προκοπίου ήταν πολύ χαμηλή ως μηδαμινή, ενώ και την 3^η τετραμηνία 2014 ήταν μηδενική. Παρατηρείται μία αύξηση την 2^η τετραμηνία 2014 και την 1^η τετραμηνία του 2015, οπότε και πραγματοποιήθηκε η αλλαγή του υδρομετρητή τον τελευταίο μήνα της μέτρησης, ήτοι στις 28/2/2016, η κατανάλωση ήταν 77m³. Οι μεγάλες καταναλώσεις φαίνονται ότι πραγματοποιούνται την 2^η και την 3^η τετραμηνία του 2015, ενώ την 1^η τετραμηνία 2016, η κατανάλωση παρατηρείται μειωμένη, στα 48m³.

Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι, όπως ο κ. Προκοπίου αναφέρει σε απάντηση του ημερομηνίας 8/2/2016 σε ερωτηματολόγιο που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 21/1/2016, έχει: «*μεγαλύτερες καταναλώσεις νερού από ένα διαμέρισμα*» δεδομένου του ότι διαθέτει στην αυλή του 60 τ.μ. γρασίδι, 2 φοίνικες, 3 μικρά δεντράκια εσπεριδοειδή, 6 καλλωπιστικά φυτά, λίγα μικρά κυπαρίσσια και μικρή πισίνα, η οποία κατά τους ζεστούς καλοκαιρινούς μήνες Ιούλιο και Αύγουστο χρειάζεται συμπλήρωση λόγω εξάτμισης γύρω στα 3,000 λίτρα την εβδομάδα.⁸⁰ Ωστόσο, στην ίδια επιστολή, αναφέρει ότι: «*Για την αυλή διαθέτω σύστημα αυτόματης πόντισης (sprinklers) ώστε να ελέγχω απόλυτα την κατανάλωση. Κάποια καλοκαίρια λόγω αποτυχίας στο γρασίδι μου και*

* Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο {...}.

⁸⁰ Σημειώνεται ότι το λίτρο ισούται με το 1/1000 του κυβικού μέτρου →(1 m³ = 1000 L). Επομένως, ο κος. Προκοπίου αναφέρεται σε 3 m³ νερού την βδομάδα. Επίσης σημειώνεται ότι οι διάφορες αναφορές που γίνονται από τα εμπλεκόμενα μέρη της καταγγελίας σε τόνους νερού αντιστοιχούν σε κυβικά μέτρα νερού.

ξήρανσης του δεν χρησιμοποιούσα καθόλου το σύστημα πόντισης και πότιζα μόνο τα δέντρα και τα φυτά χειρωνακτικά, με αποτέλεσμα οι καταναλώσεις μου σε νερό να ήταν ελάχιστες ανά τετραμηνία ακόμα και κατά τους καλοκαιρινούς μήνες δηλαδή είχα χρεώσεις κάτω από 40 ευρώ ειδικά αν σκέπαζα την πισίνα.».

Σημειώνεται ότι σε επιστολή που απέστειλε ο κ. Προκοπίου στο ΚΣΠ στις 24/10/2015 αναφέρει ότι: «στατιστικά γνωρίζετε από τα αρχεία σας ότι κατά την καλοκαιρινή περίοδο καταναλώνω περίπου 1 τόνο την ημέρα». Επίσης, στην ίδια επιστολή αναφέρει: «οι ποσότητες του υποστατικού μου τα τελευταία πέντε χρόνια είναι σταθερές συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες τετραμηνίες του κάθε έτους».

Επ' αυτού, η Επιτροπή σημειώνει ότι εάν ληφθεί ως δεδομένο, όπως ο κ. Προκοπίου αναφέρει, ότι η κατανάλωση στην τετραμηνία κατά την καλοκαιρινή περίοδο ήταν 120 τόνοι, τότε ο λογαριασμός του θα ήταν €84,00, δηλαδή €12,00 πάγιο+40*€0,50+40*€0,60+40*€0,70=€84,00.

Επιπρόσθετα, σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 21/1/2016, ο κ. Προκοπίου αναφέρει ότι οι υπερχρεώσεις ξεκίνησαν μετά την αλλαγή του μετρητή. Προσθέτει ότι, μετά από τη διαμαρτυρία του για το ύψος του λογαριασμού του, ενημερώθηκε για την αλλαγή του μετρητή και το ΚΣΠ τοποθέτησε παράλληλα και δεύτερο μετρητή για να ελεγχθεί κατά πόσο κατάγραφε σωστά ο πρώτος. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτό έγινε αρχές Σεπτεμβρίου 2015 και οι δύο μετρητές κατέγραφαν την ίδια ποσότητα, που παρά τις πολύ ψηλές θερμοκρασίες, δεν υπερέβηκε τον 1 τόνο την ημέρα.

Στη βάση των πιο πάνω στοιχείων και δεδομένων που καταγράφηκαν στον Πίνακα 8, προκύπτει ότι ο προηγούμενος υδρομετρητής δεν λειτουργούσε ορθά, καθώς πρόκειται για οικογενειακή οικία και η μηδενική κατανάλωση, ή ακόμα και των 8 ή 11 ή 13 κυβικών μέτρων νερού, δεν αντανάκλα την πραγματικότητα. Συνεπώς, το ΚΣΠ δικαιολογείται να αντικαταστήσει αυτό με νέο υδρομετρητή. Εξάλλου, στις επιστολές του ο καταγγέλλων αναφέρει ότι, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες έχει κατανάλωση 1 τόνο νερού κάθε μέρα, ενώ όταν στις 9/9/2015, κατόπιν του παραπόνου του, το ΚΣΠ τοποθέτησε δεύτερο υδρομετρητή με μηδενική ένδειξη, στην τελική καταμέτρηση, που ήταν -από όσα καταγράφονται στην επιστολή ημερομηνίας 30/10/2015 του ΚΣΠ προς τον καταγγέλλοντα- παρόν ο κος Προκοπίου, η ένδειξη και των δύο υδρομετρητών ήταν **37 τόνους** για τις τρεις εβδομάδες.

Επομένως, επιβεβαιώθηκε η ορθή λειτουργία του νέου υδρομετρητή και εκτός αυτού, στη βάση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η κατανάλωση του καταγγέλλοντα φαίνεται να ξεπερνά τον 1 τόνο την ημέρα, εφόσον στις 21 μέρες (3 εβδομάδες), που αναφέρεται ότι έγινε η καταγραφή της κατανάλωσης, η κατανάλωση που έδειξαν οι υδρομετρητές υπολογίζεται περί τον **1.7 τόνο** ημερησίως. Ως αποτέλεσμα, εάν υπολογισθεί ότι η εν λόγω περίοδος της 3^{ης} τετραμηνίας, δηλαδή του Αυγούστου με Νοεμβρίου 2015, όπου πραγματοποιήθηκε και η προαναφερόμενη καταγραφή, έχει 18 εβδομάδες συνολικά και για τις τρεις (3) εξ αυτών καταγράφηκαν 37 τόνοι νερού, άρα, με έναν απλό υπολογισμό γίνεται αντιληπτό ότι στο σύνολο της τετραμηνίας (18 βδομ.)

αναμένεται καταγραφή περί τους 222 τόνους νερού ((18βδομ./3)*37τον.) Αυτό επιβεβαιώνεται από τον Πίνακα 8, ότι όντως η τελική κατανάλωση του καταγγέλλοντα για την 3^η τετραμηνία του 2015 ανήλθε στους 206 τόνους νερού. Δηλαδή, ελάχιστα λιγότερους από τον υπολογισμό που αναμενόταν στη βάση ενός μέσου όρου.

Επιπλέον να σημειωθεί ότι, ο νέος υδρομετρητής του καταγγέλλοντα, την 1^η και 2^η τετραμηνία είχε καταγράψει 77 και 304 τόνους αντιστοίχως, άρα συνολικά 381 τόνους. Στην επιστολή του ΚΣΠ, 30/10/2015, προς τον καταγγέλλοντα, η κατανάλωση που έδειξε ο μετρητής στις 9/9/2015 ήταν 510 τόνοι. Επομένως, από τον Αύγουστο που ξεκινά η 3^η τετραμηνία μέχρι τις 9/9/2015, δηλαδή περίοδο ενός μηνός και 9 ημερών (40 ημερών ή το 1/3 της τετραμηνίας), η κατανάλωση που πραγματοποιήθηκε ήταν 129 τόνοι νερού.

Επιπλέον, ο κ. Προκοπίου σε ηλεκτρονικό μήνυμα που απέστειλε, στις 25/11/2016, επισημαίνει ότι η κατανάλωση νερού καταγράφεται κάθε τέσσερις μήνες από το ΚΣΠ με αποτέλεσμα να προστίθενται οι τόνοι κάθε μήνα και να προχωρούν σε κλίμακες με ψηλότερες χρεώσεις. Ταυτόχρονα, προτείνει να γίνεται η καταγραφή κάθε δύο μήνες, όπως η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου: «*οπότε θα διαχειρίζονταν σαφώς μικρότερες καταναλώσεις και πιο προσιτές τιμές για τους πολίτες*». Όμως, το ΚΣΠ, σε απάντηση του ερωτηματολογίου, που στάλθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα, ημερομηνίας 15/6/2016, αναφέρει ότι επέλεξε να εκδίδει τιμολόγια νερού κάθε τέσσερις μήνες για εξοικονόμηση κόστους, πρακτική που ακολουθούν πολλά Κοινοτικά Συμβούλια και Δήμοι.

Παρενθετικά σημειώνεται ότι η επιστολή -και Έκθεση- του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ημερομηνίας 10/11/2014, αναφέρει σχετικά με την Υδατοπρομήθεια ότι το κόστος διαχείρισης ανήλθε το 2008 σε €118.918 και το 2009 σε €159.754, ενώ τα έσοδα από τα τέλη ανήλθαν σε €75.671 και €85.959 αντίστοιχα. Δηλαδή, η ζημιά για το 2008 ήταν €43.247 και το 2009 €73.795. Επίσης, η ίδια Έκθεση αναφέρει ότι το 2008 υπήρξε ατιμολόγητη ποσότητα νερού 37,100 κυβικά μέτρα σε σύγκριση με 178,909 κυβικά μέτρα που αντλήθηκαν από τις ιδιόκτητες γεωτρήσεις. Έτσι, ο Γενικός Ελεγκτής συστήνει τη λήψη μέτρων για επανάκτηση των δαπανών παροχής της υπηρεσίας, περιορισμό της απώλειας νερού και αποτελεσματική διαχείριση της υδατοπρομήθειας με την εγκατάσταση υδρομετρητών σε καίρια σημεία του δικτύου.

Επομένως, η Επιτροπή, στη βάση των πιο πάνω, θεωρεί ότι είτε αποστέλλονταν οι λογαριασμοί κάθε δίμηνο είτε κάθε τετράμηνο, το κόστος του νερού θα πρέπει να καλύπτεται, ως προβλέπεται και στη σχετική νομοθεσία που προαναφέρθηκε, πράγμα το οποίο δεν συνέβαινε σύμφωνα και με τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης. Άρα, για να καλυφθεί το κόστος του νερού, η τιμή χρέωσης της διμηνίας θα έπρεπε να διπλασιαστεί από το ΚΣΠ και δεν εξυπακούεται ότι θα παρέμενε η ίδια με το τετράμηνο. Ως αποτέλεσμα, ίσως να υπήρχε διαφοροποίηση στους καταναλωτές με μεγάλη κατανάλωση, αλλά ακόμα και με μικρή κατανάλωση το κόστος θα έπρεπε να καλύπτεται.

Περαιτέρω, όσον αφορά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα ότι ο καταναλωτής δεν γνωρίζει τις τιμές χρέωσης του ΚΣΠ και ότι αυτές γίνονται γνωστές μόνο όταν πραγματοποιηθεί η κατανάλωση

και παραληφθεί ο λογαριασμός, η Επιτροπή σημειώνει ότι το ΚΣΠ απέστειλε επιστολή που κοινοποιήθηκε προς τους καταναλωτές της περιοχής, κατόπιν της απόφασής του για αναθεώρηση της τιμολόγησης του νερού εντός του 2012, με την οποία ενημέρωσε για τις νέες τιμολογήσεις. Επίσης, σύμφωνα με το ΚΣΠ σχετική ανακοίνωση αναρτάται στα γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου και σε δημόσιους χώρους. Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο καταγγέλλων στην επιστολή του ημερομηνίας 8/2/2016, αναφέρει ότι σε εξηγήσεις που έλαβε από την κοινότητα του αναφέρθηκε ότι οι χρεώσεις για τις διάφορες κλίμακες κατανάλωσης αναγράφονται στο λογαριασμό του και όντως από το σχετικό λογαριασμό, που επισύναψε στην καταγγελία του, προκύπτει ότι δίπλα από τις χρεώσεις καταγράφεται το ποσό της χρέωσης ανάλογα με την κατανάλωση σε κυβικά μέτρα με αύξουσα σειρά. Επίσης, ο καταγγέλλων είχε στη διάθεσή του προηγούμενους λογαριασμούς, όπως της 1^{ης} τετραμηνίας του 2015 και της 2^{ης} τετραμηνίας του 2014, όπου σε αυτούς διαφαίνεται ότι οι αυξήσεις στις χρεώσεις γίνονται κλιμακωτά αναλόγως της κατανάλωσης.

(γ) Συμπεράσματα:

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, κατά την προκαταρκτική έρευνα, για διαπίστωση του ποσοστού περιθωρίου κέρδους για τα έτη 2013 μέχρι 2015, ζητήθηκε από το ΚΣΠ η ετοιμασία των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (δηλαδή Λογαριασμών σε δεδουλευμένη βάση). Όμως, σύμφωνα με τα όσα ανέφερε το ΚΣΠ, στο άρθρο 71 του περί Κοινοτήτων Νόμου, εμποδίζεται το ΚΣΠ στην ετοιμασία των εν λόγω Οικονομικών Καταστάσεων, καθότι προβλέπεται ρητά ότι ο έλεγχος των τελικών λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων διενεργείται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το άρθρο 71 του περί Κοινοτήτων Νόμου, Αρ. 86(Ι)/1999, αναφέρει τα κάτωθι:

«Έλεγχος λογαριασμών

71.-(1) Οι τελικοί λογαριασμοί, αφού πιστοποιηθούν από τον κοινοτάρχη ή το γραμματέα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο από το Συμβούλιο υπάλληλο, παρουσιάζονται στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για έλεγχο. Μετά τον έλεγχο ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας υποβάλλει τους ελεγμένους λογαριασμούς στον Έπαρχο μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του. Οι ελεγμένοι λογαριασμοί αναρτώνται για περίοδο τριάντα ημερών σε περίοπτα μέρη της κοινότητας για ενημέρωση των κατοίκων.

(2) Τα έξοδα για τον έλεγχο των λογαριασμών καθορίζονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και καταβάλλονται από το Συμβούλιο στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.»

Γι' αυτό το λόγο, η Επιτροπή στηρίχτηκε στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις, οι οποίες ετοιμάστηκαν σε ταμειακή βάση, δηλαδή εισπράξεις και πληρωμές. Αν ληφθούν υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες, ότι δηλαδή: (α) οι χρεώσεις του νερού παραμένουν οι ίδιες από το 2012, (β) τα έσοδα κυμαίνονται

περίπου στα ίδια επίπεδα και για τα τρία έτη και, (γ) το 2015 υπάρχει αύξηση κόστους για αντικατάσταση υδρομετρητών, αλλά μεγαλύτερη μείωση στο κόστος άντλησης νερού, τότε παρατηρείται ότι τόσο τα πλεονάσματα του 2013 και 2015 όσο και το έλλειμμα του 2014, είναι οριακά.

Ακολούθως, υπολογίστηκε το ποσοστό πλεονάσματος/ελλείματος προς εισπράξεις, ως παρουσιάζεται στον Πίνακα 2. Στη βάση αυτών των αποτελεσμάτων, δεν έχει διαφανεί ότι το ΚΣΠ προβαίνει σε υπερτιμολόγηση, εφόσον το εν λόγω ποσοστό, κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, με ακόμα και αρνητικό αποτέλεσμα για το έτος 2014. Συγκεκριμένα, 2,7% για το 2013, -9,6% για το 2014 και 15,9% για το 2015.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χρεώσεις του νερού έχουν παραμείνει οι ίδιες από το 2012, τότε η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσοστό πλεονάσματος προς εισπράξεις 15,9%, που πραγματοποιήθηκε το 2015, δεν είναι υπερβολικό και αυτό προκύπτει μέσα από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, καθώς τα έσοδα δεν υπερκαλύπτουν τα κόστη.

Επίσης, παρατηρείται τεράστια απόκλιση από τα προϋπολογισθέντα και τα πραγματικά ποσά για κάθε έτος, πράγμα που δεικνύει ότι τα έσοδα και τα κόστη διαφέρουν για κάθε χρονιά και δεν μπορούν να υπολογιστούν με ακρίβεια, καθώς μπορεί να υπάρξουν επιπρόσθετες δαπάνες, όπως π.χ. βλάβη στο σύστημα άντλησης του νερού, αλλαγή υδρομετρητών ή/και απλήρωτοι λογαριασμοί από τους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, λόγω του ότι τα αποτελέσματα κάθε χρονιάς, εξαιτίας των εξωτερικών παραγόντων, είναι κυμαινόμενα, με σχετικά μεγάλες αποκλίσεις, το ΚΣΠ, το οποίο αναμένει ότι θα καλύψει τα κόστη του κάθε έτος, στην ουσία τα καλύπτει αναλογικά σε επόμενες χρονιές, όπως το 2015, που υπάρχει πλεόνασμα της τάξης του 15,9%. Άρα, ακόμα κι αν ληφθεί υπόψη ποσοστό πλεονάσματος προς εισπράξεις για το έτος 2015, το οποίο ανήλθε σε 15,9%, η Επιτροπή ομόφωνα κρίνει ότι δεν τεκμηριώνεται υπερτιμολόγηση του ΚΣΠ, λόγω των προαναφερόμενων παραγόντων που αναλύθηκαν πιο πάνω.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι, στη βάση των πιο πάνω στοιχείων που καταγράφηκαν, που πραγματοποιήθηκε σύγκριση μεταξύ των χρεώσεων της υδατοπρομήθειας άλλων γειτονικών κοινοτήτων, τα αποτελέσματα δεικνύουν ότι οι χρεώσεις του ΚΣΠ τόσο για το πάγιο ποσό που χρεώνεται όσο και για τις χρεώσεις με κλίμακα, είναι οι πιο χαμηλές.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω, η Επιτροπή ομόφωνα συμπεραίνει ότι δεν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών (κόστους) που έγιναν από το ΚΣΠ και της τιμής χρέωσης της υδατοπρομήθειας που ζητείται από τους καταναλωτές. Επομένως, έχει ανευρεθεί, στη βάση των πιο πάνω αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν μέσα από στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης ότι, το ποσοστό πλεονάσματος προς εισπράξεις του ΚΣΠ δεν είναι «υπερβολικό», ως αυτό έχει χαρακτηριστεί από τη σχετική νομολογία και αναλύθηκε ανωτέρω.

Επομένως, στη βάση των όσων αναλύθηκαν ανωτέρω και των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, οι ισχυρισμοί του

καταγγέλλοντα περί επιβολής υπερβολικά ψηλών χρεώσεων υδατοπρομήθειας και άλλων αθέμιτων όρων από μέρους του ΚΣΠ, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί και επομένως, όσον αφορά την κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, δεν έχει στοιχειοθετηθεί από μέρους του.

8. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ

Υπό το φως όλων των πιο πάνω αναλυθέντων στοιχείων και μέσα από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν στοιχειοθετείται παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου από μέρους του καταγγελλόμενου ΚΣΠ. Η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κ. Προκοπίου δεν έχει αποδείξει τον ισχυρισμό του περί καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόζουσας θέσης του ΚΣΠ, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει να απορρίψει την καταγγελία του κ. Π. Προκοπίου και να ενημερώσει τα εμπλεκόμενα μέρη για την ως άνω απόφασή της.

.....
Λουκία Χριστοδούλου
Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού